

ROKASGRĀMATA
***de minimis* atbalsta piešķiršanai**

FINANŠU MINISTRIJA
2025.gada augusts

<i>Ievads</i>	3
<i>Rokasgrāmatā biežāk lietoto jēdzienu skaidrojums</i>	4
<i>I nodaļa - De minimis atbalsta regulu nosacījumi.....</i>	5
1. <i>De minimis</i> atbalsta būtība.....	5
2. <i>De minimis</i> atbalsta robežlielumi/ sliekšņi/ limiti.....	5
3. Viens vienots uzņēmums. Definīcija	6
4. Jauna <i>de minimis</i> atbalsta piešķiršana	6
5. Izslēgtās nozares un darbības.....	8
6. <i>De minimis</i> atbalsta instrumenti.....	9
7. Nosacījumi, kas jāpiemēro uzņēmumu apvienošanās, iegādes vai sadalīšanas gadījumos	10
8. Kumulācijas nosacījumi.....	10
9. Procesuālie jautājumi	12
10. Uzraudzība.....	13
<i>II nodaļa – Kā ieviest de minimis atbalsta pasākumu? Nosacījumi, kas jāņem vērā de minimis atbalsta pasākumu plānotājiem normatīvā akta izstrādē.....</i>	14
1. Pasākuma mērķis, atbalsta instrumenti	14
2. Atbalsta saņēmēji.....	15
3. Neatbalstāmās nozares un darbības, izmaksu nošķiršana	15
4. Atbalsta apmērs	16
5. Kumulācijas (atbalsta summēšanas) nosacījumi	17
6. Uzraudzība un dokumentu uzglabāšana	18
7. Nosacījumi uzņēmumu apvienošanās vai sadalīšanās gadījumos	18
8. Atbalsta piešķiršanas brīdis	19
9. Atbalsta atgūšana	19
10. Diena, līdz kurai piešķirams atbalsts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831.....	20
11. Atbalsta pasākuma iepriekšēja saskaņošana ar Finanšu ministriju.....	20
<i>III nodaļa – Papildu nosacījumi attiecībā uz Komisijas regulu Nr.2023/2832.....</i>	22
<i>IV nodaļa – Pielikumi</i>	24
1. Pielikums: Viens vienots uzņēmums.....	24
2. Pielikums: Apvienošanās, sadalīšanās, iegāde	27
3. Pielikums: Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta (atbalsta summas) aprēķināšana.....	29
4. Pielikums: Kumulācija (atbalsta summēšana)	38
5. Pielikums: Pārbaudes lapa - Atbalstam saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 2023/2831	49

Ievads

Valsts atbalsts ir jebkuram saimnieciskās darbības veicējam/ jebkurai komercsabiedrībai no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības finanšu līdzekļiem sniegta tieša vai pastarpināta finansiāla palīdzība piemēram, dotācijas, finanšu ieguldījumi aizdevumu veidā, garantijas/galvojumi, nodokļa likmju samazināšana, nodokļu un nodevu atvieglojumi, dividendēs izmaksājamo peļņas daļu novirzīšana atpakaļ uzņēmumam, u.tml., kas tam dod zināmas selektīvas priekšrocības un rada vai var radīt konkurences ierobežojumus.

Valsts atbalstu raksturojošās pazīmes¹:

- finansiālās palīdzības saņēmējs ir saimnieciskās darbības veicējs/ komercsabiedrība;
- finansiālo palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai ES līdzekļiem, finanšu līdzekļiem, pār kuriem valsts vai pašvaldības institūcijām vai to pilnvarotām juridiskajām personām ir kontrolējoša ietekme, vai citiem publiskiem līdzekļiem, un par finansiālās palīdzības noteikšanu ir atbildīga valsts vai pašvaldības institūcija vai tās pilnvarota juridiskā persona;
- saņemot finansiālo palīdzību, saimnieciskās darbības veicējs/ komercsabiedrība iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tas/tā nevarētu iegūt tirgus apstākļos, vai tad, ja komercdarbības atbalsts netiktu sniegts;
- finansiālā palīdzība neattiecas uz visiem saimnieciskās darbības veicējiem/ visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta, piemēram, saimnieciskās darbības veicējiem/ komercsabiedrībām atkarībā no to lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī ir paredzēta tikai konkrētai/-am komercsabiedrībai/ saimnieciskās darbības veicējam;
- finansiālā palīdzība ietekmē konkurenci un tirdzniecību Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

Kad vienlaikus izpildās visas minētās pazīmes, finansiālā palīdzība kvalificējama kā valsts atbalsts (komercdarbības atbalsts).

Lai valsts atbalstu uzskatītu par saderīgu ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu, viens no veidiem, ar ko šādu atbalstu var ieviest, ir, ievērojot *de minimis* atbalsta regulu nosacījumus. Savukārt, lai panāktu nacionālā tiesiskā regulējuma (piemēram, Ministru kabineta noteikumu, pašvaldību saistošo noteikumu, lēmumu, u.tml.), kas nosaka plānotā atbalsta pasākuma ieviešanas kārtību, atbilstību *de minimis* atbalsta regulējuma nosacījumiem, tiesiskajā regulējumā ir jāiekļauj *de minimis* atbalsta piešķiršanas nosacījumi.

Nemot vērā to, ka piemērojamos valsts atbalsta nosacījumus jāizprot arī atbalsta saņēmējiem, **rokasgrāmata ir paredzēta gan atbalsta sniedzējiem, gan atbalsta saņēmējiem.**

Rokasgrāmata, galvenokārt, aptver Komisijas regulas Nr.2023/2831 nosacījumu piemērošanas jautājumu skaidrošanu², jo tā ir visplašāk/ visbiežāk piemērotā *de minimis* atbalsta regula. Rokasgrāmatā lietotas atsauces arī uz citām *de minimis* atbalsta regulām, kur tas lietderīgi, lai skaidrotu atšķirības vai norādītu uz līdzībām.

¹ Sk. Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 5.pantu. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/267199>.

² Atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 9.panta pirmajā un otrās daļā noteiktajām Finanšu ministrijas un Zemkopības ministrijas kompetencēm, šajā rokasgrāmatā nav iekļauti skaidrojumi par Komisijas regulu Nr.1408/2013 un Komisijas regulu Nr.717/2014 nosacījumu piemērošanu, kuru ieviešana ir Zemkopības ministrijas kompetencē.

Rokasgrāmatā biežāk lietoto jēdzienu skaidrojums

1. **Komersabiedrība/saimnieciskās darbības veicējs** – jebkura persona neatkarīgi no tās juridiskā statusa un veida, kādā tā tiek finansēta, t.i., atbilstoši Komercedarbības atbalsta kontroles likuma (turpmāk – KAKL) 1.panta otrās daļas 10.punktam komersabiedrība ir *fiziskā persona, juridiskā persona vai šādu personu apvienība, kura veic vai gatavojas veikt komercedarbību neatkarīgi no tās īpašuma formas un darbības veida*.
Attiecīgi kā komersabiedrība valsts atbalsta izpratnē var kvalificēties, piemēram, komersants, biedrība, nodibinājums, kooperatīvā sabiedrība, pašvaldības uzņēmums, pašvaldība u.c., turklāt tādi lietotie termini kā “saimnieciskās darbības veicējs” “komersants”, “komersabiedrība” vai “uzņēmums” praksē un šajā materiālā var tikt lietoti kā sinonīmi.
2. **Komercedarbība** ir *saimnieciskā darbība, kas saistīta ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu tirgū*. Ja darbībai nav peļņas gūšanas rakstura, tas neizslēdz šādas darbības kvalificēšanu kā komercedarbību. (KAKL 1.panta otrās daļas 9.punkts)
3. **Atbalsta sniedzējs** – valsts vai pašvaldības institūcija vai tās pilnvarota juridiskā persona, kas pieņem lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu vai kas ir atbildīga par atbalsta programmas izstrādi vai atbalsta programmas, individuālā atbalsta projekta vai *ad-hoc* atbalsta piemērošanu (KAKL 1.panta otrās daļas 4.punkts).
4. **Atbalsta pretendents** – komersabiedrība (saimnieciskās darbības veicējs), kura pretendē uz *de minimis* atbalstu, saskaņā ar kādu no *de minimis* atbalsta regulām.
5. **De minimis atbalsta regulas** – visas šobrīd spēkā esošās piemērojamās *de minimis* regulas³ – Komisijas regula Nr.2023/2831, Komisijas regula Nr.2023/2832, Komisijas regula Nr.1408/2013, Komisijas regula Nr.717/2014.
6. **Komisijas regula Nr.2023/2831** – Komisijas 2023.gada 13.decembra Regula (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam⁴.
7. **Komisijas regula Nr.2023/2832** – Komisijas 2023.gada 13.decembra Regula (ES) 2023/2832 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi⁵.
8. **Komisijas regula Nr.1408/2013** – Komisijas 2013.gada 18.decembra Regula (ES) Nr.1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108.panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē⁶.
9. **Komisijas regula Nr.717/2014** – Komisijas 2014.gada 27.jūnija Regula (ES) Nr.717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108.panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē⁷.
10. **MK noteikumi Nr.715** – kārtība *de minimis* atbalsta uzskaitēi un piešķiršanai – 2018.gada 21.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.715 “*De minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība”⁸.

³ Pirms Komisijas regulas Nr.2023/2831 piemēroja Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (ES) Nr.1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02013R1407-20231025>); pirms Komisijas regulas Nr.2023/2832 piemēroja Komisijas 2012. gada 25. aprīļa Regulu (ES) Nr.360/2012 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02012R0360-20231025>)

⁴ Konsolidētā regulas versija: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj/?locale=LV>

⁵ Konsolidētā regulas versija: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02023R2832-20231215>

⁶ Konsolidētā regulas versija: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02013R1408-20241216>

⁷ Konsolidētā regulas versija: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0717-20231025>

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/303512>

I nodaļa - *De minimis* atbalsta regulu nosacījumi

1. *De minimis* atbalsta būtība

Eiropas Savienībā *de minimis* atbalsts tika ieviests, lai atvieglotu dalībvalstu paziņošanas pienākumu Eiropas Komisijai gadījumos, kad piešķirtais valsts atbalsta apmērs ir neliels un attiecīgi tas tiek it kā uzskatīts kā tāds, kas neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un nerada vai nedraud radīt konkurences izkropļojumus.

2. *De minimis* atbalsta robežlielumi/ sliekšņi/ limiti

Saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti Komisijas regulā Nr.2023/2831 (3.panta 2.punkts) un kas piemērojami *de minimis* atbalstam, *de minimis* atbalsta kopsumma, ko viena dalībvalsts piešķirusi vienam vienotam uzņēmumam, nevienā trīs gadu periodā (ar to saprotot – iepriekšējo trīs gadu periodu) nepārsniedz 300 000 EUR.

Saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2831 preambulas 11.apsvērumā noteikto trīs gadu laikposms šīs regulas vajadzībām jāvērtē kā slīdošs periods. Attiecīgi – iepriekšējo trīs gadu laika posms Komisijas regulas Nr.2023/2831 izpratnē ir laika periods no konkrēta jaunā atbalsta piešķiršanas datuma trīs gadus atpakaļ līdz konkrētam datumam, piemēram, ja jauno atbalstu piešķir 2025.gada 1.jūlijā, tad trīs gadu periods būs no 2022.gada 1.jūlija⁹ līdz 2025.gada 1.jūlijam.

Komisijas regulas Nr. 2023/2832 robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī trīs slīdošo gadu periodā ir 750 000 EUR.

Komisijas regulas Nr. 1408/2013 robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī trīs slīdošo gadu periodā ir 50 000 EUR.

Savukārt, Komisijas regulas Nr. 717/2014 robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī ir 40 000 EUR un to vērtē trīs fiskālo gadu periodā. Piemēram, ja jauno atbalstu plāno piešķirt 2025.gada 1.jūlijā, tad trīs fiskālo gadu periods ir no 2023.gada 1.janvāra līdz 2025.gada 1.jūlijam jeb periods esošajā gadā un divu iepriekšējo gadu periods.

Papildus sliekšņiem viena vienota uzņēmuma līmenī, Komisijas regulai Nr.1408/2013 un Komisijas regulai Nr.717/2014 ir arī nacionālie limiti – attiecīgi 38 450 000 EUR un 1 780 000 EUR katras regulas noteiktajā trīs gadu periodā.

Praktisku un administratīvu iemeslu dēļ, *de minimis* atbalsta regulējums noteic, ka dalībvalstīm ir pienākums pārbaudīt uzņēmumus un to saņemto *de minimis* atbalstu tikai tās teritorijā.

⁹ Eiropas Komisija skaidrojusi periodu, atsaucoties uz *Padomes Regulas (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamus noteikumus* (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A01971R1182-19710608>), 3.panta otrās daļas c apakšpunktu.

3. Viens vienots uzņēmums. Definīcija

De minimis atbalsta kontekstā Komisijas regulā Nr.2023/2831 (2.panta 2.punkts)¹⁰ tiek lietota vienkāršotā “viena vienota uzņēmuma”¹¹ definīcija. Viens vienots uzņēmums ir tāds uzņēmums¹², kas ietver visus uzņēmumus, kuru starpā pastāv vienas no šādām attiecībām:

a) vienam uzņēmumam ir kapitāla daļu īpašnieku¹³ vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā;

b) vienam uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist cita uzņēmuma pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras locekļu vairākumu;

c) vienam uzņēmumam ir tiesības īstenot dominējošu ietekmi pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tā dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem;

d) viens uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma kapitāla daļu īpašnieks vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē kapitāla daļu īpašnieku vai dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem minētā uzņēmuma kapitāla daļu īpašniekiem vai dalībniekiem.

Uzņēmumi, kuriem kādas no a) līdz d) apakšpunktos minētajām attiecībām pastāv ar vienu vai vairāku citu uzņēmumu starpniecību, arī ir uzskatāmi par vienu vienotu uzņēmumu (piemērus skatīt 1.pielikumā).

4. Jauna *de minimis* atbalsta piešķiršana

Lemjot par jauna *de minimis* atbalsta piešķiršanu, atbalsta sniedzējam ir jāpārliedz, ka plānotais *de minimis* atbalsts nepārsniedz *de minimis* atbalsta regulās noteiktos sliekšņus viena vienota uzņēmuma līmenī trīs gadu periodā. Piešķirot jaunu *de minimis* atbalstu, ir jāņem vērā iepriekš trīs gadu periodā piešķirtais *de minimis* atbalsts, ņemot vērā tādu trīs gadu periodu, kāds noteikts *de minimis* atbalsta regulā, ar kuru atbalsts piešķirts.

Gadījumos, kad atbalsta sniedzējs pirms lēmuma par jauna *de minimis* atbalsta piešķiršanu konstatē, ka attiecīgais atbalsta sliekšnis kopā ar jauno *de minimis* atbalstu varētu tikt pārsniegts, nekādu jaunu *de minimis* atbalstu piešķirt nedrīkst un pieteikums par atbalsta piešķiršanu ir jānoraida.¹⁴ Šādā gadījumā, ja tas ir iespējams un ja to pieļauj attiecīgā atbalsta pasākuma tiesiskais regulējums, atbalsta pretendents var atbalsta sniedzējam iesniegt jaunu pieteikumu *de minimis* atbalsta saņemšanai, par summu, kādu tas būtu tiesīgs saņemt līdz *de minimis* atbalsta robežvērtībai, vai arī veikt grozījumus iesniegtajā atbalsta pieteikumā.

De minimis atbalsts ir uzskatāms par piešķirtu ar brīdi, kad uzņēmumam ir radušās likumīgas tiesības to saņemt, neatkarīgi no datuma, kurā *de minimis* atbalsts uzņēmumam izmaksāts¹⁵, proti, ar lēmuma par atbalsta piešķiršanu pieņemšanas brīdi. Ar lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu¹⁶ saprot – atbalsta sniedzēja pieņemtu lēmumu, noslēgtu līgumu vai citu dokumentu, kurš nosaka

¹⁰ Definīcija tiek lietota arī visās pārējās *de minimis* atbalsta regulās

¹¹ Par VVU aicinām skatīt CFLA sagatavoto materiālu "*Informatīvs materiāls par mikro, mazā un vidējā uzņēmuma, viena vienota uzņēmuma un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanu*" (pieejams: <https://www.cfla.gov.lv/lv/media/2946/download?attachment>)

¹² NB! Jāņem vērā, ka ar jēdzienu “uzņēmums” ir jāsaprot jebkurš saimnieciskās darbības veicējs neatkarīgi no juridiskās formas, tai skaitā fiziska persona.

¹³ Komisijas regulā Nr. 1408/2013, piemēram, saglabāts termins ‘akcionārs’. Kapitāla daļas ir kapitāla daļas sabiedrībā ar ierobežotu atbildību vai akcijas sabiedrībā. Kapitāla daļas ir visaptverošāks termins un norāda uz uzņēmumu saikni, neskatoties uz uzņēmuma juridisko formu.

¹⁴ Skat. Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 7.punktu.

¹⁵ Skat. Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 3.punktu.

¹⁶ Nav iespējams sniegt izsmeļošu uzskaitījumu ar visiem iespējamajiem juridiskajiem ietvariem, kādos var tikt piešķirts *de minimis* atbalsts, ņemot vērā atbalsta sniedzēju izstrādāto atbalsta pasākumu dizainu/specifiku un *ad-hoc* atbalsta projektu daudzveidību. Piemēram, *de minimis* atbalstu var piešķirt ar atbalsta sniedzēja lēmumu, noslēgtu līgumu, pašvaldības domes lēmumu, iestādes atzinumu, Ministru kabineta rīkojumu u.c. dokumentu.

pieņākumu atbalsta sniedzējam piešķirt *de minimis* atbalstu attiecīgajam atbalsta pretendenta. Datums, kad *de minimis* atbalsts ir izmaksāts, nav uzskatāms par atbalsta piešķiršanas brīdi.

Gadījumā, ja atbalsta sniedzējs pieņem konceptuālu pozitīvu lēmumu piešķirt atbalstu saimnieciskās darbības veicējam, taču precīza atbalsta summa nav nosakāma (piemēram, to varēs noteikt precīzi, ņemot vērā aprēķināto nodokļa apmēru), atbalsta sniedzējs pēc tam ikgadēji veic izvērtējumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu, uz katru atbalsta piešķiršanas brīdi vērtējot visus piemērojamā *de minimis* regulējuma nosacījumus. Ja atbalsta summa ir nosakāma un tiek ievēroti visi *de minimis* regulējuma nosacījumi, tostarp, limits, atbalstu var piešķirt arī par vairāku gadu periodu.

De minimis atbalstu, kas izmaksājams vairākās daļās, ir jādiskontē atbilstoši tā vērtībai piešķiršanas brīdī. Procentu likme, ko jāizmanto diskontēšanai, ir atbalsta piešķiršanas brīdī piemērojamā diskonta likme.¹⁷

Piemērs:

Saimnieciskās darbības veicējs ražošanas jomā iesniedz atbalsta sniedzējam atbalsta pieteikumu, pretendējot uz 50 000 *euro de minimis* atbalsta piešķiršanu ar Komisijas regulu Nr.2023/2831. Atbalsta sniedzējs plāno pieņemt lēmumu par atbalsta piešķiršanu 2025.gada 1.jūlijā.

Atbalsta sniedzējs pārbauda atbalsta pretendenta iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu.

Atbalsta piešķiršanas datums	Atbalsta sniedzējs	Atbalsta instruments	Regula, ar kuru atbalsts piešķirts	Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa), <i>euro</i>	Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents ^{18 19} , <i>euro</i>
15.03.2022.	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra	grants	Nr.1407/2013	30,000	30,000
20.01.2023.	Pašvaldība A	nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojums	Nr.1407/2013	15,000	15,000
26.07.2023	Lauku atbalsta dienests	grants	Nr. 717/2014	2,000	2,000
05.10.2023.	Nodarbinātības valsts aģentūra	grants	Nr.1407/2013	5,000	5,000
02.07.2024	Pašvaldība A	grants	Nr.2023/2831	16,000	16,000
04.04.2025	Finanšu institūcija ALTUM	aizdevums	Nr.2023/2831	20,000	1,000

No tabulā iekļautās informācijas izriet, ka brīdī, kad atbalsta sniedzējs plāno piešķirt jaunu *de minimis* atbalstu saimnieciskās darbības veicējam,:

¹⁷ Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02) (pieejams: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/ELX_SESSIONID=9GWZJ1dCMWRLmvv2vzJJ20fJTYbbGWNyLQ5QRYW9zGLwJziGmTm9!2016827174?uri=CELEX:52008XC0119\(01\)\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/ELX_SESSIONID=9GWZJ1dCMWRLmvv2vzJJ20fJTYbbGWNyLQ5QRYW9zGLwJziGmTm9!2016827174?uri=CELEX:52008XC0119(01))) un Komisijas informācija par bāzes likmju aprēķināšanu (pieejama: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en).

¹⁸ Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents atbilstoši Komisijas regulas Nr.651/2014 (2014.gada 17.jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu, 2.panta 22.punktā ietvertajai definīcijai ir atbalsta summa, kāda tā būtu bijusi, ja atbalsts saņēmējam būtu sniegts dotācijas veidā, pirms nodokļu vai citu maksu atskaitīšanas.

¹⁹ Ja atbalstu piešķir kā dotāciju (grantu), tiek izmantotas summas pirms nodokļu nomaksas vai citiem atskaitījumiem. Ja atbalstu piešķir citā veidā, tad ir nepieciešams aprēķināt atbalsta bruto dotācijas ekvivalentu (atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšanas formulas un piemērus skatīt 3.pielikumā).

- ar Komisijas regulu Nr. 2023/2831 iepriekšējo trīs kalendāro gadu periodā (01.07.2022 – 01.07.2025) ir jau piešķirts atbalsts 17,000 *euro* apmērā;
- Ar Komisijas regulu Nr. 1407/2013 iepriekšējo trīs fiskālo gadu periodā (01.01.2023 – 01.07.2025) ir jau piešķirts atbalsts 20,000 *euro* apmērā;
- Ar Komisijas regulu Nr. 717/2014 iepriekšējo trīs fiskālo gadu periodā (01.01.2023 – 01.07.2025) ir jau piešķirts atbalsts 2,000 *euro* apmērā.

Līdz ar to saimnieciskās darbības veicējs ir tiesīgs pretendēt un saņemt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 līdz 261 000 *euro*, ievērojot visus šī valsts atbalsta regulējuma nosacījumus. Atlikums līdz limitam veidojas, no 300 000 *euro* limita atņemot iepriekš piešķirto atbalstu ar Komisijas regulu Nr.1407/2013, Komisijas regulu Nr.2023/2831 un Komisijas regulu Nr.717/2014. Aicinām skatīt arī tālāk informāciju 8.sadaļā par kumulāciju.

5. Izslēgtās nozares un darbības

Nemot vērā, ka *de minimis* atbalsta piešķiršana ir atbrīvota no paziņošanas pienākuma Eiropas Komisijā, piešķirot šādu atbalstu, ir jāievēro virkni ierobežojošu nosacījumu, t.sk., attiecībā uz nozarēm un darbībām, kurām *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 piešķirt nav atļauts.

De minimis atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 2023/2831 (1.panta 1.punkta a) - d) apakšpunktu) nedrīkst piešķirt uzņēmumiem, kuri:

- a) nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu primāro ražošanu;
- b) nodarbojas ar zvejas un akvakultūras produktu pārstrādi un tirdzniecību, ja atbalsta summa ir noteikta, pamatojoties uz iepirkto vai tirgū laisto produktu cenu vai daudzumu;
- c) nodarbojas ar lauksaimniecības produktu primāro ražošanu;
- d) darbojas lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, vienā no šādiem gadījumiem:
 - a. ja atbalsta summa ir noteikta, pamatojoties uz šādu produktu, kurus attiecīgais uzņēmums iepircis no primārajiem ražotājiem vai laidis tirgū, cenu vai daudzumu;
 - b. ja atbalstu piešķir ar nosacījumu, ka to daļēji vai pilnībā nodod primārajiem ražotājiem²⁰.

Tāpat *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas Regulu Nr.2023/2831 (1.panta 1.punkta e) un f) apakšpunkts) nedrīkst piešķirt darbībām, kas saistītas ar eksportu uz trešajām valstīm vai dalībvalstīm, t.i., atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, izplatīšanas tīkla izveidi un darbību vai citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbībām, kā arī atbalstam, ko piešķir ar nosacījumu, ka importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces.²¹

²⁰ Attiecībā uz c) punktā minētajām nozarēm *de minimis* atbalstu var sniegt saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1408/2013.

²¹ Papildus skat. Tiesas 2018.gada 28.februāra spriedumu lietā C-518/16 *ZPT AD* (pieejams: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=199769&pageIndex=0&doclang=LV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=10504438>).

6. De minimis atbalsta instrumenti

De minimis atbalstu drīkst piešķirt vienīgi pārredzamam atbalstam, proti, tādām atbalstam, kuram ir iespējams iepriekš precīzi aprēķināt atbalsta bruto dotācijas ekvivalentu, piemēram, grants, procentu likmju subsīdija u.c. atbalsta instrumenti, ja tiek ievērots *de minimis* atbalsta robežlielums. Piemēram, *de minimis* atbalstu kapitāla iepludināšanas veidā uzskata par pārredzamu vienīgi tad, ja vienam vienotam uzņēmumam nodrošinātais kapitāls nepārsniedz *de minimis* robežlielumu. Tāds pats nosacījums ir piemērojams arī *de minimis* atbalstam riska finansējuma pasākumu veidā.

Attiecībā uz *de minimis* atbalstu, ko piešķir aizdevumu un garantiju formā, ir piemērojami specifiski papildus noteikumi:

De minimis atbalstu var sniegt **aizdevumu** formā, ja:

a) atbalsta saņēmējam nav ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta, netiek īstenots tiesiskās aizsardzības process vai nav pasludināts maksātnespējas process²², vai tas neatbilst normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditora pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru²³. Lielo uzņēmumu gadījumā atbalsta saņēmējam ir jābūt situācijā, kas pielīdzināma vismaz B- kredītreitingam; **un**

b) aizdevumam ir jābūt nodrošinātam vismaz 50% apmērā no aizdevuma un aizdevuma summa nepārsniedz 1 500 000 *euro* piecu gadu laikā vai 750 000 *euro* desmit gadu laikā (skatīt 3.pielikuma 3.1.piemēru). Ja aizdevuma summa ir mazāka par minētajām summām vai aizdevums ir piešķirts uz mazāk nekā attiecīgi pieciem vai desmit gadiem, aizdevuma dotācijas bruto ekvivalentu aprēķina, izmantojot atbilstīgu proporciju no *de minimis* atbalsta robežlieluma – 300 000 *euro* trīs gadu periodā **vai**

c) atbalsta bruto dotācijas ekvivalentu aprēķina, pamatojoties uz piešķiršanas laikā piemērojamo atsaucē likmi (skatīt 3.pielikuma 3.2. piemēru).

De minimis atbalstu var sniegt **garantiju** formā, ja:

a) atbalsta saņēmējam nav ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta, netiek īstenots tiesiskās aizsardzības process vai nav pasludināts maksātnespējas process²⁴, vai tas neatbilst normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditora pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru²⁵. Lielo uzņēmumu gadījumā atbalsta saņēmējam ir jābūt situācijā, kas pielīdzināma vismaz B- kredītreitingam; **un**

b) nevienu brīdi garantija nepārsniedz 80 % no pamatā esošā aizdevuma, aizdevējs un galvotājs proporcionāli un vienādā veidā cieš zaudējumus, neto atgūtās summas, kas radušās no aizdevuma atgūšanas no aizņēmēja sniegtā nodrošinājuma, proporcionāli samazina aizdevēja un galvotāja zaudējumus un vai nu garantētā summa ir 2 250 000 EUR un garantijas ilgums ir 5 gadi, vai arī garantētā summa ir 1 125 000 EUR un garantijas ilgums ir 10 gadi (skatīt 3.pielikuma 5.1.piemēru); **vai**

c) atbalsta bruto dotācijas ekvivalentu aprēķina, pamatojoties uz Komisijas noteiktajām drošības zonas prēmijām²⁶.

NB! Drošās zonas prēmijas ir piemērojamas tikai attiecībā uz MVU.

²² Atbilstoši Tieslietu ministrijas skaidrojumam formulējums "pasludināts maksātnespējas process" aptver arī tādus maksātnespējas stāvokļa risinājumus kā bankrots, sanācija un mierizlīgums, līdz ar to aptver arī tos maksātnespējas procesus, kas pasludināti saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnespēju" un Maksātnespējas likumu, kas bija spēkā līdz 2010. gada 1. novembrim".

²³ Ņemot vērā, ka piebildes "vai tas atbilst normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditora pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru" pārbaudi nav iespējams veikt, pamatojoties uz publiskajos reģistros pieejamo informāciju, tās pārbaude parasti tiek veikta, balstoties uz atbalsta pretendenta iesniegtu apliecinājumu. Izstrādājot atbalsta pasākumu normatīvo regulējumu, nepieciešams paredzēt atbalsta pretendenta pienākumu iesniegt apliecinājumu.

²⁴ Skat. 24.zemsvītras atsauci.

²⁵ Skat. 25.zemsvītras atsauci.

²⁶ Skat. Komisijas paziņojums par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā.

7. Nosacījumi, kas jāpiemēro uzņēmumu apvienošanās, iegādes vai sadalīšanas gadījumos

Gadījumos, ja atbalsta pretendents – uzņēmums/saimnieciskās darbības veicējs, kas iesniedz *de minimis* atbalsta pieteikumu – iepriekšējo trīs gadu laikā ir apvienojies, iegādāts/iegādājies citu uzņēmumu vai sadalījies, atbalsta sniedzējam ir jāņem vērā viss iepriekš saņemtais *de minimis* atbalsts visiem apvienotajiem, iegādātajiem vai sadalītajiem uzņēmumiem, lai noskaidrotu, vai ar jauna *de minimis* atbalsta piešķiršanu netiks pārsniegta *de minimis* robežvērtība (skatīt 2. pielikumu).

NB! Pirms apvienošanās vai iegādes likumīgi piešķirtais *de minimis* atbalsts arī pēc tam tiek uzskatīts par likumīgu pat tad, ja pēc apvienošanās tiek pārsniegta piemērojamā *de minimis* atbalsta regulējuma robežvērtība apvienotā uzņēmuma līmenī (Komisijas regulai Nr.2023/2831 robežvērtība ir 300 000 euro).

Apvienošanās (un iegādes) gadījumā, lai netiktu pārsniegts maksimālais atbalsta robežlielums, ir jāņem vērā viss katram apvienošanā iesaistītajam uzņēmumam iepriekš piešķirtais *de minimis* atbalsts (skatīt 2. pielikuma 1. un 2.piemēru).

Uzņēmuma sadalīšanas gadījumā, neatkarīgi no tā, vai tā notiek sašķelšanās vai nodalīšanas procesā atbilstoši Komerclikuma 336.pantam, *de minimis* atbalstu attiecina uz uzņēmumu, kurš no šī atbalsta guva labumu un kurš ir uzņēmums, kas pārņem darbības, kam tika izmantots atbalsts sākotnēji, vai arī sadala saņemto *de minimis* atbalstu proporcionāli visiem sadalītajiem uzņēmumiem (skatīt 2. pielikuma 3.piemēru).

8. Kumulācijas nosacījumi

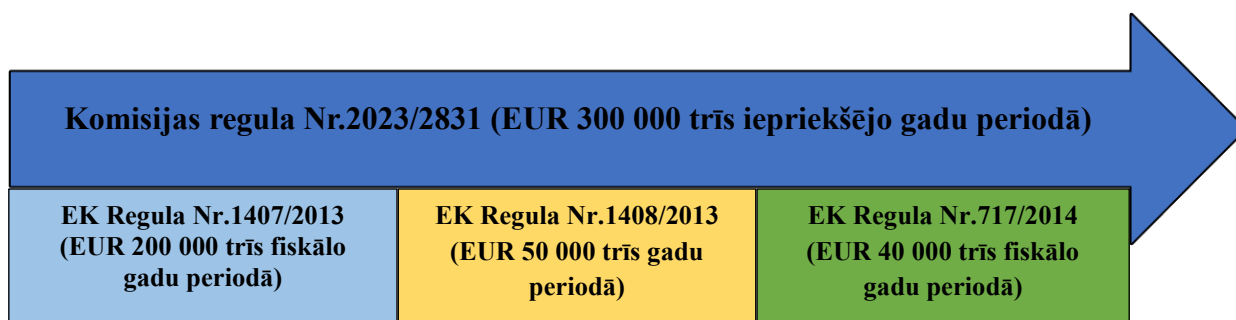
8.1. De minimis ar de minimis

Kumulējot²⁷ *de minimis* atbalstu, ko piešķir saskaņā ar citām *de minimis* regulām, ir jāņem vērā, ka kopējais piešķirtais *de minimis* atbalsta apmērs nedrīkst pārsniegt piemērojamajās *de minimis* regulās noteiktos robežlielumus. T.i., izvērtējot piešķiramo *de minimis* atbalsta apmēru ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, ir jāņem vērā uzņēmumam iepriekšējo trīs gadu laikā piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 un Komisijas regulu Nr.1408/2013, kā arī iepriekšējo trīs fiskālo gadu periodā piešķirto *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1407/2013 (iepriekš spēkā esošā vispārējā *de minimis* atbalsta regula) un Komisijas regulu Nr.717/2014. Tas nozīmē, ka kopējā *de minimis* atbalsta sliksnī (300 000 euro) ir jāiekļaujas arī:

1. ar iepriekš spēkā esošo Komisijas regulu Nr.1407/2013 piešķirtajam *de minimis* atbalstam (maksimālais minētā *de minimis* atbalsta robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī bija EUR 200 000);
2. ar Komisijas regulu Nr.717/2014 piešķirtajam *de minimis* atbalstam (maksimālais minētā *de minimis* atbalsta robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī ir EUR 40 000) un
3. ar Komisijas regulu Nr.1408/2013 piešķirtajam *de minimis* atbalstam (maksimālais minētā *de minimis* atbalsta robežlielums viena vienota uzņēmuma līmenī ir EUR 50 000).

NB! Gadījumā, ja tiek kumulēts *de minimis* atbalsts (kuru sniedz saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831) **ar citu *de minimis* atbalstu, ir jāievēro arī konkrētajās citās *de minimis* atbalsta regulās noteiktos robežlielumus un pārskata periodus** (skatīt Attēlu Nr.1 “*De minimis* atbalsta robežlielumi” un 4. pielikumu: Kumulācija (atbalsta summēšana)).

²⁷ Apvienojot, summējot

Saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2832 5.panta 1.punktu *de minimis* atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar šo regulu, var kumulēt ar *de minimis* atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar citām *de minimis* regulām. No minētā izriet, ka atbalsta saņēmējs ir tiesīgs saņemt *de minimis* atbalstu gan saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, gan ar citām *de minimis* atbalsta regulām. Tomēr šajā gadījumā, piešķirot *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, nav jāņem vērā iepriekš piešķirtais *de minimis* atbalsts ar citām *de minimis* atbalsta regulām, proti, atbalsta saņēmējs ir tiesīgs saņemt 750 000 *euro* viena vienota uzņēmuma līmenī trīs gadu periodā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, kā arī ir tiesīgs trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī saņemt 300 000 *euro* ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 (šajā gadījumā ņemot vērā arī trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī tam piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.1408/2013, kā arī trīs fiskālo gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.717/2014 un iepriekš spēkā esošo Komisijas regulu Nr.1407/2013)²⁸, tādējādi *de minimis* atbalsta summai, ko atbalsta pretendents varētu saņemt ar visām *de minimis* atbalsta regulām, kopā nepārsniedzot 1 050 000 *euro*.

8.2. De minimis ar citu valsts atbalstu

Gadījumā, ja tiek plānots *de minimis* atbalstu kumulēt ar citu valsts atbalstu, ir jāņem vērā, ka:

- atbalstu, tai skaitā, attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām vai valsts atbalstu tam pašam riska finansējuma pasākumam, nedrīkst sniegt, ja šīs kumulācijas rezultātā tiktu pārsniegta maksimālā atbalsta intensitāte vai summa, kāda ir noteikta Komisijas grupu atbrīvojuma regulā²⁹ vai Eiropas Komisijas lēmumā (papildus piemērus skatīt 4.pielikumā);
- atbalstu, kas nav piešķirts konkrētu attiecināmo izmaksu segšanai vai kas nav attiecināms uz konkrētām attiecināmajām izmaksām, drīkst kumulēt ar citu valsts atbalstu, kurš piešķirts saskaņā ar Komisijas grupu atbrīvojuma regulu vai Eiropas Komisijas lēmumu (papildus piemērus skatīt 4.pielikumā).

²⁸ Ilustratīvu piemēru par kumulāciju gadījumos, kad atbalsts tiek sniegts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, lūdzam skatīt attēlā Nr.2 (III. sadaļā).

²⁹ Komisijas regula Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (turpmāk – Komisijas regula Nr.651/2014).

9. Procesuālie jautājumi

Lai Latvijā tiktu nodrošināta *de minimis* atbalsta prasību ievērošana, pamatojoties uz Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 12.panta 5.punktu, ir pieņemti MK noteikumi Nr.715.³⁰

MK noteikumi Nr.715 nosaka *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību, izmantojot *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmu (turpmāk arī – sistēma)³¹. Tāpat MK noteikumi Nr.715 nosaka *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmas saturu, sistēmas izveidošanas un uzturēšanas, sistēmas datu izmantošanas, aktualizācijas un informācijas aprites kārtību, lietotāju lomas un tiesības sistēmā, kārtību, kādā piešķir, bloķē un anulē sistēmas lietošanas tiesības, kā arī lietotāju piekļuves kārtību sistēmai. Plašāk par sistēmas lietošanas noteikumiem lūdzam skatīt Sistēmas lietotāju rokasgrāmatās, kas sagatavotas atbilstoši katrai lietotāju lomai.

Kad atbalsts tiek piešķirts ar kādu no *de minimis* atbalsta regulām, atbalsta pretendents, piesakoties atbalstam un iesniedzot (ārpus *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmas; atbilstoši konkrētā atbalsta sniedzēja noteiktajai kārtībai) atbalsta sniedzējam pieteikumu atbalsta saņemšanai, pieteikumam pievieno sistēmā sagatavotās veidlapas izdrukai vai norāda sistēmā izveidotās un apstiprinātās atbalsta pretendenta veidlapas identifikācijas numuru.

Atbalsta pretendents veidlapā norāda MK noteikumu Nr.715 20.punktā noteikto informāciju, tostarp, savus datus, aktuālāko informāciju par tā atbilstību viena vienota uzņēmuma definīcijai un ziņas par to, vai iepriekšējo trīs gadu laikā viena vienota uzņēmumu līmenī ir notikusi uzņēmumu sadalīšanās, apvienošana vai iegāde, kā arī datus par citu pretendenta piešķirto vai plānoto komercdarbības atbalstu, kas piešķirts tām pašām attiecināmajām izmaksām.

Veidlapas sadaļā “*Atbalsta pretendenta iepriekš piešķirtais de minimis atbalsts norādītā viena vienota uzņēmuma līmenī*” automātiski tiek atlasīta informācija no *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmas par tam viena vienota uzņēmuma līmenī piešķirto un sistēmā reģistrēto *de minimis* atbalstu³². Ja tomēr atbalsta saņēmējs/prendents konstatējis, ka iepriekš piešķirtais *de minimis* atbalsts nav sistēmā reģistrēts vai arī, ka informācija par iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu nav korekta, aicinām sazināties ar attiecīgā *de minimis* atbalsta piešķirēju.

Atbalsta sniedzējs, savukārt, izvērtējot atbalsta pretendenta pieteikumu *de minimis* atbalstam, ņem vērā tā sniegtās ziņas. Atbalsta pretendents ir atbildīgs par tā veidlapā sniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, taču atbalsta sniedzējs pārliecinās par atbalsta pretendenta sniegtās informācijas patiesumu vismaz publiskajās informācijas sistēmās. Ja atbalsta pretendenta sniegtā informācija ir nepilnīga, atbalsta sniedzējs lūdz atbalsta pretendentu precizēt tā veidlapā sniegto informāciju un atbalsta sniedzēja noteiktajā termiņā iesniegt precizētu veidlapu.

Ja atbalsta sniedzējs, izvērtējot atbilstību, piemēram, Komisijas regulas Nr.2023/2831 iekļautajiem nosacījumiem, konstatē, ka pretendents atbilst Komisijas regulas Nr.2023/2831 iekļautajiem nosacījumiem un plānotais atbalsts nepārsniedz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteikto *de minimis* atbalsta robežlielumu (300 000 euro), un, ja plānota kumulācija ar citu atbalstu, netiks pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kā skaidrots

³⁰ MK noteikumi Nr.715 aizstāj 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumus Nr.740 “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība un uzskaites veidlapu paraugi”. Tāpat tie aizstāj Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumus Nr.741 “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība komercsabiedrībām, kuras sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un uzskaites veidlapu paraugi”, Ministru kabineta 2015. gada 29. septembra noteikumus Nr. 557 “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība lauksaimniecības nozarē” un Ministru kabineta 2015.gada 29.septembra noteikumus Nr.558 “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība zvejniecības un akvakultūras nozarē”.

³¹ Ar Ministru kabineta 2024.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.395 “Grozījumi Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra noteikumos Nr. 715 “Noteikumi par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem”” tika grozīts MK noteikumu Nr.715 nosaukums uz “De minimis atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtība”.

³² Ņemot vērā, ka sistēma savu darbību uzsāka 2019.gada 1.jūlijā, kopš 2022.gada 1.janvāra sistēmā ir beidzies pārejas periods, kas nozīmē, ka tajā ir pieejami pilnīgi dati par kārtējā un divos iepriekšējos fiskālajos gados piešķirto *de minimis* atbalstu. Attiecīgi atbalsta pretendenta, aizpildot veidlapu, vairs nav pašam jānorāda tam piešķirtais *de minimis* atbalsts, jo tas atbalsta pretendenta veidlapā tiek atlasīts no sistēmā esošajiem datiem.

Komisijas regulas Nr.2023/2831 5.panta 3.punktā, tas var pieņemt lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu.

Ja atbalsta sniedzējs konstatē, ka atbalsta pretendents neatbilst kādam no Komisijas regulas Nr.2023/2831 iekļautajiem nosacījumiem un/vai minētais *de minimis* atbalsta robežlielums vai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, piešķirot *de minimis* atbalstu, tiks pārsniegta, tas noraida atbalsta pretendenta pieteikumu.

Ne vēlāk kā nākamās darbdienu laikā pēc minētās pārbaudes un lēmuma pieņemšanas par *de minimis* atbalsta piešķiršanu atbalsta sniedzējs sistēmā ievada un reģistrē informāciju, kas uzskaitīta MK noteikumu Nr.715 26.punktā³³.

NB! Lēmums par *de minimis* atbalsta piešķiršanu tiek pieņemts ārpus *de minimis* sistēmas.

NB! Datu ievadi sistēmā par *de minimis* atbalsta rezervāciju un/vai piešķiršanu nevar uzskatīt par lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu un atbalsta reģistrēšana sistēmā nedod tiesības atbalsta pretendenta pieprasīt *de minimis* atbalstu no atbalsta sniedzēja un nerada pienākumu atbalsta sniedzējam izmaksāt atbalsta pretendenta *de minimis* atbalstu.

10. Uzraudzība

Eiropas Komisija var ikvienai dalībvalstij pieprasīt iesniegt visu informāciju, kuru tā uzskata par vajadzīgu, lai novērtētu, vai *de minimis* regulu nosacījumi ir izpildīti, jo īpaši attiecībā uz uzņēmumu saņemto *de minimis* atbalsta kopsummu (Komisijas regulas Nr. 2023/2831 6. panta 7. punkts). Pieprasītā informācija var pārsniegt³⁴ *de minimis* regulā noteikto uzglabājamo datu apjomu (atbalsta saņēmēja identifikācija, atbalsta summa, piešķiršanas diena, piešķirēja iestāde, atbalsta instruments un atbilstošā nozare pēc *NACE* klasifikācijas) un termiņu (informāciju par piešķirto *de minimis* atbalstu atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 3.punktam tā jāuzglabā 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas).

Līdz ar to **atbalsta sniedzējam** ir pienākums glabāt visu informāciju, kas nepieciešama, lai pierādītu, ka, piešķirot *de minimis* atbalstu, ir ievēroti piemērojamā *de minimis* atbalsta regulējuma nosacījumi, un tā ir jāglabā **10 gadus no dienas, kad atbalsta programmas ietvaros piešķirts pēdējais atbalsts** (ja *de minimis* atbalsts sniegts atbalsta programmas ietvaros) vai kad konkrētajam *de minimis* atbalsta pretendenta šāds atbalsts piešķirts (*ad-hoc* atbalsta piešķiršanas gadījumā).

Savukārt, *de minimis* atbalsta pretendents/saņēmējs glabā savā rīcībā esošo informāciju, kas saistīta ar *de minimis* atbalsta piešķiršanu, **10 gadus no dienas, kad tam ir piešķirts *de minimis* atbalsts.**

³³ Sīkāk par *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmu lūdzam skatīt MK noteikumos Nr.715 un Sistēmas lietotāju rokasgrāmatā, kas sagatavotas un pieejamas atbilstoši lietotāju lomai *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmā.

³⁴ Padomes Regulā (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (kodificēta redakcija) (jeb Procesuālā regula) noteikts 10 gadu noilguma periods saistībā ar nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu. Tie var būt 10 gadi pēc tam, kad atbalsta pasākuma ietvaros piešķirts pēdējais atbalsts.

II nodaļa – Kā ieviest *de minimis* atbalsta pasākumu? Nosacījumi, kas jāņem vērā *de minimis* atbalsta pasākumu plānotājiem normatīvā akta izstrādē

De minimis atbalsta pasākums var būt īstenots kā atbalsta programmas ietvaros piešķirts individuālais atbalsts vai kā *ad hoc* atbalsts (komercdarbības atbalsts, kuru piešķir ārpus atbalsta programmas).

Lai nodrošinātu nacionālā tiesiskā regulējuma, piemēram, Ministru kabineta noteikumu, pašvaldību saistošo noteikumu, lēmumu u.tml. (turpmāk – Noteikumi), kas nosaka plānotā atbalsta pasākuma ieviešanas kārtību, atbilstību *de minimis* atbalsta normām, ir jāievēro vairāki nosacījumi, kas jāņem vērā *de minimis* atbalsta pasākumu plānotājiem/ieviesējiem, izstrādājot normatīvo aktu (atbalsta programmu). Nosacījumi ir uzskaitīti zemāk.

Iesakām normatīvā akta izstrādei papildus skatīt 5.pielikumu “Pārbaudes lapa”.

Ģadījumos, kad plānots pieņemt lēmumu, piešķirot *ad hoc* atbalstu (atsevišķs lēmums par atbalsta piešķiršanu konkrētam atbalsta pretendenta, ja nav atbalsta programma), izvērtējumam par atbilstību *de minimis* regulējuma nosacījumiem jābūt veiktam pirms lēmuma pieņemšanas un ietvertam, piemēram, pieņemtā lēmuma aprakstošajā daļā.

Jāpiebilst, ka atbalsta sniedzējam ir tiesības, veidojot pasākumu atbilstoši sasniedzamajam mērķim, paredzēt stingrākus vai citus papildu nosacījumus *de minimis* atbalsta saņēmējam.

1. Pasākuma mērķis, atbalsta instrumenti

Lai atbalsta pretendentiem būtu viennozīmīgi skaidrs piemērojamais komercdarbības atbalsta kontroles regulējums, Noteikumos nepārprotami jānorāda, ka paredzētais atbalsts ir uzskatāms par komercdarbības atbalstu un tas tiek sniegts saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 2023/2831.

Piemērs:

“Atbalstu [šī Nolikuma] ietvaros piešķir saskaņā ar Komisijas 2023.gada 13.decembra Regulu (ES) Nr.2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam.”

Noteikumos ir jānorāda pasākuma mērķi un atbalsta instrumentu.

Piemērs (1):

- “Noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apgrozāmo līdzekļu iegādei ražošanas procesa nodrošināšanai.”
- “Atbalsts tiek sniegts aizdevumu veidā.”
- “[Šo noteikumu] ietvaros aizdevuma vai garantijasņēmējs ir Latvijas Republikā reģistrēta komercdarbība vai lauksaimniecības vai mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība.”

Piemērs (2):

- “[Noteikumi] nosaka kārtību, kādā tiek piešķirti nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi fiziskām un juridiskām personām, kuras veic saimniecisko darbību pašvaldības administratīvajā teritorijā vai kuru nekustamie īpašumi tiek izmantoti šajos noteikumos noteiktās saimnieciskās darbības veikšanai.”
- “Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu var piešķirt nodokļa maksātājiem par ēkām (telpu grupām), inženierbūvēm un zemi, kas tiek izmantoti ražošanas vajadzībām – [...] % apmērā, sākot no gada, kad uzsākta saražotās produkcijas realizācija, un uzņēmuma gada vidējais nodarbināto skaits iepriekšējā taksācijas gadā ir 10 vai vairāk nodarbinātie.”

Piemērs (3):

“Saimnieciskās darbības veicējiem Atbalsta sniedzējs [vai subjekts, kas tās vārdā pieņem lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu] piešķir līdzfinansējumu kā *de minimis* atbalstu [granta] veidā, ievērojot Eiropas Komisijas 2023.gada 13.decembra Regulas (ES) Nr.2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (turpmāk – Komisijas regula Nr.2023/2831) nosacījumus.”

2. Atbalsta saņēmēji

Noteikumos jānorāda, kādi atbalsta saņēmēji (piemēram, MVU un/vai lielle uzņēmumi, fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicēji vai uzsācēji, kooperatīvi utt.) pasākuma ietvaros var/nevar pretendēt uz atbalstu.

Lai arī **grantu** gadījumā Komisijas regula Nr.2023/2831 neparedz izslēgt no minētās regulas darbības jomas grūtībās nonākušus uzņēmumus, kas atbilst definīcijai, kas noteikta Eiropas Komisijas paziņojumā “*Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai*” (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014.gada 31.jūlijs, C 249), atsevišķos gadījumos ES fondu noteikumi neļauj piešķirt finansējumu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem. Līdz ar to, lai varētu pretendēt uz ES fondu finansējumu, izstrādājot jaunus noteikumu projektus, šis nosacījums būtu iekļaujams atbilstoši ES fondu regulējumā noteiktajam.

NB! Jāņem vērā specifiskie nosacījumi, ja atbalstu piešķir garantiju un aizdevumu veidā (skatīt I nodaļas 6.punktu).

Piemēri:

- a) “[Šo noteikumu] ietvaros atbalsta saņēmējs ir Latvijas Republikā reģistrēts:
 - a. sīkais (mikro), mazais un vidējais komersants vai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, kas atbilst Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014.gada 26.jūnijs, L 187) 1.pielikumā noteiktajām definīcijām;
 - b. lielais komersants vai lauksaimniecības vai mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, kas neatbilst Komisijas Regulas Nr.651/2014 1.pielikumā noteiktajām definīcijām.”
- b) “Atbalstu samazinātas nomas maksas veidā nevar piemērot, ja potenciālajam nomniekam ir ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta, tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process vai ir pasludināts maksātnespējas process, vai tas atbilst normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditora pieprasījuma piemērotu maksātnespējas procedūru.”

3. Neatbalstāmās nozares un darbības, izmaksu nošķiršana

Noteikumos ir jāiekļauj tās nozares un darbības, kurām nedrīkst piešķirt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punktu. Kā arī, ja pastāv iespēja, ka saimnieciskās darbības veicējs, kuram piemēro atbalstu, darbojas arī nozarēs, kam atbalsts var tikt sniegts ar citām *de minimis* regulām, ir jāietver arī nosacījums par neatbalstāmo nozaru darbību un uzskaites nodalīšanu (Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 2.punkts).

De minimis atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 nepiešķir zvejniecības un akvakultūras, lauksaimniecības produktu primārās ražošanas un lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības (ar nosacījumiem) nozarēs, t.i., nozarēm, kas minētas regulas 1.panta 1.punkta a) - d) apakšpunktos.

De minimis atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 nepiešķir darbībām, kas saistītas ar eksportu uz trešajām valstīm vai dalībvalstīm, tas ir, atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, izplatīšanas tīkla izveidi un darbību vai citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar

eksporta darbībām un, ja importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces, t.i., neatbalstāmām darbības, kas minētas Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta e) – f) apakšpunktos.

Atbalsta sniedzējs ir tiesīgs ierobežot pasākuma darbības jomu, izslēdzot vēl papildus citas nozares no pasākuma darbības jomām.

Piemērs:

“*De minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 piešķir, ievērojot Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punktā minētos nozaru un darbību ierobežojumus.”

NB! Lai nodrošinātu to, ka *de minimis* atbalsts, kas tiek piešķirts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, nesniedz labumu nozaru darbībām, kas minētas regulas 1.panta 1.punkta a) - d) apakšpunktos, noteikumos ir jāiekļauj nosacījums par izmaksu nošķiršanu. Vēršam uzmanību, ka izmaksu nošķiršana ir piemērojama tikai attiecībā uz neatbalstāmo nozaru darbībām (Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta a), b), c) un d) apakšpunktu). Savukārt to nav iespējams veikt attiecībā uz neatbalstāmajām darbībām, kas noteiktas Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta e) un f) apakšpunktā – *de minimis* atbalstu šādām darbībām nedrīkst piešķirt.

Piemērs:

“Ja atbalsta pretendents vienlaikus darbojas vienā vai vairākās Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētajās nozarēs, atbalstu drīkst piešķirt tikai tad, ja atbalsta pretendents nodrošina šo nozaru darbību vai uzskaites nodalīšanu, lai saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 2.punktu darbības izslēgtajās nozarēs negūst labumu no *de minimis* atbalsta, ko piešķir saskaņā ar [Noteikumiem].”

Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta e) apakšpunktā minēts, ka šo regulu nevar piemērot atbalstam, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, atbalstam izplatīšanas tīkla izveidei un darbībai un atbalstam citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbību. Ar eksportu saistītas darbības nav, piemēram, atbalsts, lai segtu izmaksas, kas saistītas ar piedalīšanos tirdzniecības izstādēs; pētījumu vai konsultāciju pakalpojumi, kas vajadzīgi jauna vai esoša produkta laišana tirgū jaunā tirgū citā dalībvalstī vai trešā valstī; atbalsts vispārējai apmācībai, piemēram, valodu apmācībai; produktu reģistrācija un sertifikācija nav tieši saistīta ar eksportētajiem daudzumiem vai tieši veicina eksporta infrastruktūras attīstību (taču šādam atbalstam nevajadzētu atbrīvot uzņēmumu no kārtējiem (atkārtotiem) izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbībām). “*Atbalsts ieguldījumos – ciktāl tas vienādi vai otrādi tā jēgas un apjoma dēļ nav izteikts eksportēto produktu apmērā – nav pieskaitāms pie “atbalsta ar eksportu saistītām darbībām” [...], pat ja šādi veicināts ieguldījums ļaut attīstīt eksportam paredzētus produktus”.*³⁵

4. Atbalsta apmērs

Noteikumos jānorāda maksimāli pieļaujamais atbalsta apmērs.

Atbalsta apmērs vienam saimnieciskās darbības veicējam vai vienai saimnieciskās darbības veicēja saistīto personu grupai (vienam vienotam uzņēmumam (sk. 1.pielikumu)) kopā ar iepriekšējos trīs gados piešķirto *de minimis* atbalstu, nedrīkst pārsniegt Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteiktā maksimālā *de minimis* atbalsta apmēru, t.i., atbalsts jebkurā triju gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī nepārsniedz EUR 300 000.

Piemērs:

“Piešķirot *de minimis* atbalstu, [Atbalsta sniedzējs] pārbauda, vai plānotais *de minimis* atbalsts kopā ar iepriekšējos trīs gados, skaitot no atbalsta piešķiršanas dienas, piešķirto *de minimis* atbalstu viena vienota uzņēmuma līmenī nepārsniedz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta

³⁵ Sk. Eiropas Savienības Tiesas 2018. gada 28. februāra sprieduma lietā C-518/16 55., 56.punktu.

2.punktā noteikto maksimālo *de minimis* atbalsta apmēru. Viens vienots uzņēmums ir uzņēmums, kas atbilst Komisijas regulas Nr.2023/2831 2.panta 2.punktā noteiktajam.”

Piešķirot atbalstu **aizdevumu** un **garantiju** veidā, noteikumos jābūt noteiktam, kādā veidā tiks noteikts atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (saukts arī par bruto subsīdijas ekvivalentu).

Piemēri:

- a) “Aizdevuma bruto dotācijas ekvivalentu *euro* saimnieciskās darbības veicējiem aprēķina, faktiski samaksāto procentu summu atskaitot no procentu summas, kura jāmaksā saskaņā ar Eiropas Komisijas konkrētajam periodam noteikto bāzes likmi, kā arī riska likmi, kuras procentuālais apmērs tiek noteikts atbilstoši [Atbalsta sniedzēja] izsniegtajam aizdevuma saņēmēja reitingam un piedāvātajam nodrošinājumam (bāzes un risku likmes publicētas Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta mājaslapā)”.
- b) “Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents ir visa aizdevuma summa”.

5. Kumulācijas (atbalsta summēšanas) nosacījumi

Noteikumos jāiekļauj atbalsta kumulācijas nosacījumi, t.i., ņemot vērā, vai *de minimis* atbalsts tiek vienam saimnieciskās darbības veicējam piešķirts vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, citām attiecināmajām izmaksām vai vispār tas nav piešķirts konkrētu izmaksu segšanai. Kā arī jāņem vērā to, vai noteikumi neparedz sniegt atbalstu vēl ar kādu citu *de minimis* regulu (papildus skatīt 4.pielikumu).

Piemērs (gadījumā, ja atbalstu plānots ļaut kumulēt **ar citu *de minimis* atbalstu** par, tai skaitā tām pašām attiecināmajām izmaksām):

“[Šo Noteikumu] ietvaros piešķirto *de minimis* atbalstu var apvienot ar citu *de minimis* atbalstu, tai skaitā, par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām līdz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteiktajam attiecīgajam robežlielumam, ja pēc atbalstu apvienošanas atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100%.”

Piemērs (gadījumā, ja atbalstu plānots ļaut kumulēt arī **ar citiem komercdarbības atbalsta regulējumiem**. Šādā gadījumā Noteikumos papildus ir jāparedz norma, ka, piesakoties *de minimis* atbalstam, saimnieciskās darbības veicējam ir jāsniedz atbalsta sniedzējam informāciju par plānoto un piešķirto atbalstu tā paša projekta ietvaros, tai skaitā par tām pašām attiecināmajām izmaksām, norādot atbalsta piešķiršanas datumu, atbalsta sniedzēju, atbalsta pasākumu un plānoto/piešķirto atbalsta summu un atbalsta intensitāti):

“Šo [Noteikumu] ietvaros piešķirto *de minimis* atbalstu drīkst kumulēt ar citu *de minimis* atbalstu, tai skaitā attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, līdz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteiktajam attiecīgajam robežlielumam, kā arī drīkst kumulēt ar citu komercdarbības atbalstu, tai skaitā attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kāda noteikta komercdarbības atbalsta programmā, *ad-hoc* atbalsta lēmumā vai Eiropas Komisijas lēmumā. *De minimis* atbalstu ar citu *de minimis* atbalstu par vienām un tām pašām izmaksām var apvienot, ja pēc atbalstu apvienošanas atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100%.

Ja par vienām un tām pašām projekta attiecināmajām izmaksām tiek piešķirts atbalsts vairāku komercdarbības atbalsta programmu ietvaros, atbalsta saņēmējs iesniedz informāciju par plānoto un piešķirto atbalstu, tai skaitā par tām pašām attiecināmajām izmaksām, norādot atbalsta piešķiršanas datumu (tai skaitā plānoto atbalsta piešķiršanas datumu), atbalsta intensitāti, atbalsta sniedzēju, atbalsta pasākumu vai investīciju un plānoto vai piešķirto atbalsta summu.”

NB! Papildus, projekta ietvaros kumulējot *de minimis* atbalstu ar reģionālo atbalstu, vienmēr jāievēro, ka 25% no kopējām projekta izmaksām jābūt brīvām no jebkāda publiskā atbalsta!

Atbalsta piešķirējs drīkst noteikt, ka konkrētajam pasākumam attiecināmajām izmaksām piešķirtais *de minimis* atbalsts nav summējams (kumulējams/ apvienojams/ kombinējams) par tām pašām attiecināmajām izmaksām, proti, drīkst noteikt **atbalsta kumulācijas aizliegumu**.

Piemērs:

“Atbalstu [šī Nolikuma] ietvaros nevar apvienot ar citu *de minimis* atbalstu vai citu komercdarbības atbalstu par vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām citu atbalsta programmu vai *ad-hoc* atbalsta projekta ietvaros, neatkarīgi no publiskā finansējuma avota..”

6. Uzraudzība un dokumentu uzglabāšana

Lai ievērotu Komisijas regulā Nr.2023/2831 ietvertos uzraudzības nosacījumus, tai skaitā, ņemot vērā MK noteikumus Nr.715 ietvertās normas, noteikumos būtu iekļaujami nosacījumi gan attiecībā uz informācijas apmaiņu (atbalsta pretendentu veidlapu sagatavošanu sistēmā un atbalsta sniedzēja pienākumu sistēmā ievadīt informāciju par konkrēto piešķirto *de minimis* atbalstu), lai izpildītu Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 4.punktā noteikto, gan arī nodrošinātu nepieciešamās informācijas glabāšanu (Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 3.punkts un 7.punkts).

Piemēri (attiecībā uz sistēmas izmantošanu):

- a) “*De minimis* atbalsta piešķiršana un uzskaitē tiek veikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību:

 - a. Atbalsta pretendents atbalsta pieteikumam pievieno *De minimis* atbalsta uzskaites sistēmā (turpmāk – Sistēma) sagatavotās veidlapas par sniedzamo informāciju *de minimis* atbalsta uzskaitē un piešķiršanai izdruku vai atbalsta pieteikumā norāda Sistēmā aizpildītās veidlapas identifikācijas numuru;
 - b. [Atbalsta sniedzējs] vienas darba dienas laikā pēc atbalsta piešķiršanas veic piešķirtā *de minimis* atbalsta reģistrāciju Sistēmā.”

- b) “[Atbalsta sniedzējs] pieņem lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu finansējuma saņēmējam un veic tā reģistrāciju *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmā, ievērojot normatīvos aktus par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.”

Piemērs (attiecībā uz informācijas glabāšanu):

“[Atbalsta sniedzējs] uzglabā visus ar *de minimis* atbalsta piešķiršanu saistītos datus 10 (desmit) gadus, sākot no dienas, kurā saskaņā ar [šajos Noteikumos] noteikto piešķirts pēdējais *de minimis* atbalsts, bet [*de minimis* atbalsta saņēmējs] uzglabā visus ar *de minimis* atbalsta piešķiršanu saistītos datus 10 (desmit) gadus no *de minimis* atbalsta piešķiršanas dienas atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 3. un 7.punktam.

7. Nosacījumi uzņēmumu apvienošanās vai sadalīšanās gadījumos

Ņemot vērā Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 8. un 9.punktus, kas nosaka *de minimis* atbalsta nosacījumus uzņēmumu apvienošanās vai sadalīšanās gadījumos, nolikumā ieteicams iekļaut šādu informāciju.

Piemērs:

“x.1. Ja tiek konstatēts, ka uzņēmums ir ticis apvienots vai iegādāts, ņem vērā visu katram apvienošanā vai iegādē iesaistītajam uzņēmumam iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu;

x.2. ja tiek konstatēts, ka uzņēmums ir ticis sadalīts, saņemto *de minimis* atbalstu attiecina uz to uzņēmumu, kas guva labumu no saņemtā *de minimis* atbalsta un kas pārņēma darbības, kurām

sākotnēji tika izmantots *de minimis* atbalsts, vai, ja minētā attiecināšana nav iespējama, saņemto *de minimis* atbalstu attiecina proporcionāli, pamatojoties uz uzņēmuma pašu kapitāla bilances vērtību sadales faktiskajā datumā.”

8. Atbalsta piešķiršanas brīdis

Atbalsta piešķiršanas brīža identificēšana ir būtisks priekšnosacījums korektai interpretācijai par datumu, kurā *de minimis* atbalsts ir ticis piešķirts tā saņēmējam. Attiecīgi atbalsta saņēmējam būtu jābūt skaidrībai jautājumā par brīdi, kad tam ir radušās likumīgas tiesības saņemt *de minimis* atbalstu, savukārt atbalsta sniedzēja līmenī tiktu novērsts nelikumīga komercdarbības atbalsta sniegšanas risks.

Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 3.punkts nosaka, ka *de minimis* atbalstu uzskata par piešķirtu brīdī, kad uzņēmumam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir piešķirtas likumīgas tiesības saņemt atbalstu, neatkarīgi no datuma, kurā *de minimis* atbalsts uzņēmumam izmaksāts. No minētās normas izriet, ka likumīgas tiesības saņemt *de minimis* atbalstu uzņēmumam (atbalsta pretendents) rodas brīdī, kad atbalsta sniedzējs ir pieņēmis lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu³⁶, un kura pieņemšanas brīdī atbalsta sniedzējs ir veicis atbalsta pretendenta izvērtēšanu atbilstoši visiem *de minimis* atbalsta nosacījumiem. Proti, atbalsta sniedzējs ir izvērtējis, vai konkrētais *de minimis* atbalsts tiek piešķirts atbalstāmajām nozarēm un darbībām, vai ir nodrošināta neatbalstāmo nozaru un darbību nošķiršana, vai precīzi aprēķinātā piešķiramā *de minimis* atbalsta summa, kas norādīta lēmumā, nepārsniegs *de minimis* atbalsta robežvērtību (sliksni) iepriekšējo trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma, vai ir ievēroti specifiskie nosacījumi attiecībā uz *de minimis* atbalstu aizdevumu un garantiju veidā, vai ir ievēroti *de minimis* atbalsta kumulācijas ar citu *de minimis* atbalstu vai citu valsts atbalstu nosacījumi u.c. *de minimis* atbalsta piešķiršanas nosacījumi.

Līdz ar to noteikumos ir jābūt skaidri noteiktam, kurš brīdis tiks uzskatīts par juridiski saistošu, kad atbalsta saņēmējam radīsies likumīgas tiesības saņemt *de minimis* atbalstu, t.i. kurš brīdis tiek uzskatīts par *de minimis* atbalsta piešķiršanas brīdi (ar to saprotot dažādus dokumentus, kas piemēroti konkrētajai situācijai un ko savos noteikumos ir noteicis atbalsta pasākuma izstrādātājs/atbalsta sniedzējs, piemēram, lēmums par atbalsta piešķiršanu, līgums par projekta īstenošanu, Ministru Kabineta rīkojums, pašvaldības domes lēmums u.c.).

Piemērs (atbalsta piešķiršanas brīža identificēšanai):

- “*De minimis* atbalstu uzskata par piešķirtu ar dienu, kad [Atbalsta sniedzējs] pieņēmis lēmumu [*alternatīva: noslēdzis līgumu ar atbalsta saņēmēju*] par *de minimis* atbalsta piešķiršanu.”
- “Par atbalsta piešķiršanas dienu uzskatāma diena, kad [atbalsta sniedzējs] pieņēmis lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai izdevis atzinumu par lēmumā noteikto nosacījumu izpildi, ja iepriekš pieņemts lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu ar nosacījumu.”

Piemērs (prasībai par atbilstības *de minimis* atbalsta nosacījumiem izvērtēšanu):

“[Atbalsta sniedzējs] veic atbalsta pretendenta izvērtēšanu atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 nosacījumiem uz atbalsta piešķiršanas brīdi.”

9. Atbalsta atgūšana

Noteikumos ir jāietver nosacījums, kas paredz komercdarbības atbalsta atgūšanu kopā ar procentiem, ja tiek pārkāptas Komisijas regulas Nr.2023/2831 prasības, ievērojot Komercedarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļā noteikto.

Piemērs:

“Ja tiek pārkāpti Komisijas regulas Nr.2023/2831 nosacījumi, *de minimis* atbalsta saņēmējam ir pienākums atmaksāt [Atbalsta sniedzējam] [šo Noteikumu] ietvaros saņemto nelikumīgo *de*

³⁶ MK noteikumu Nr.715 3.6.apakšpunktā noteikts, ka lēmums par *de minimis* atbalsta piešķiršanu ir atbalsta sniedzēja pieņemtais lēmums, noslēgtais līgums vai cits dokuments, kurš piešķir atbalsta pretendentam likumīgas tiesības saņemt *de minimis* atbalstu.

minimis atbalstu kopā ar procentiem no līdzekļiem, kas ir brīvi no komercdarbības atbalsta, atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļas nosacījumiem”

10. Diena, līdz kurai piešķirams atbalsts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831

Ģadījumos, kad atbalsta programmas ilgums plānots vairākus gadus, noteikumos ir jānosaka diena, līdz kurai piešķirams atbalsts ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, lai nodrošinātu, ka tas tiek piešķirts Komisijas regulas Nr.2023/2831 spēkā esamības periodā. Pēc regulas spēkā esības perioda beigām jebkurai *de minimis* atbalsta programmai, kas atbilst šīs regulas nosacījumiem, šī regula ir piemērojama vēl sešus turpmākos mēnešus³⁷.

Līdz ar to noteikumos ir nepieciešams iekļaut punktu, nosakot termiņu *de minimis* atbalsta piešķiršanai (termiņš lēmuma pieņemšanai; jautājumu par ‘lēmuma pieņemšanas’ brīdi skat. iepriekš).

Ģadījumā, ja Komisijas regulas Nr.2023/2831 spēkā esamības periods tiks pagarināts, par attiecīgu termiņu varēs tikt pagarināta arī iespēja piešķirt *de minimis* atbalstu konkrētajā atbalsta programmā (nepieciešami atbalsta programmas grozījumi, ja tajā noteikts konkrēts datums).

Jāņem vērā, ka atbalsta programmā skaidri noteikt dienu, līdz kurai piešķirams atbalsts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, ir būtiski arī tādēļ, ka *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmā reģistrējot attiecīgo atbalsta programmu, būs jānorāda tās spēkā esamības termiņu.

Piemērs:

- a) “Lēmumu par *de minimis* atbalsta piešķiršanu pieņem atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 7.panta 3.punktam un 8.pantam.”
- b) “*De minimis* atbalstu šo [Noteikumu] ietvaros piešķir līdz [30.06.2031].

11. Atbalsta pasākuma iepriekšēja saskaņošana ar Finanšu ministriju

Atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 9.panta pirmajā daļā noteiktajam, Finanšu ministrija veic plānoto atbalsta programmu, vai to plānoto grozījumu sākotnējo izvērtēšanu, izņemot to *ad-hoc*³⁸ atbalsta projektu sākotnējo izvērtēšanu, kuru ietvaros tiek plānots sniegt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, ja tiek ievēroti šā likuma 10.panta trešās daļas nosacījumi. Līdz ar to *ad-hoc* atbalsta projektu, kura ietvaros tiek plānots sniegt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 nav nepieciešams iesniegt Finanšu ministrijai sākotnējai izvērtēšanai, ja atbalsta sniedzējs tajā ir iekļāvis šādus nosacījumus vai to izvērtējumu:

1. *de minimis* atbalsts tiek sniegts atbalstāmajām nozarēm un darbībām;
2. ja komercsabiedrība, kurai piemēro *de minimis* atbalstu, darbojas vienlaikus gan atbalstāmajās, gan neatbalstāmajās nozarēs, komercsabiedrība nodrošina šo nozaru darbību vai izmaksu nošķiršanu no tām darbībām, kurām piešķirts *de minimis* atbalsts, nodrošinot, ka darbības minētajās nozarēs negūst labumu no piešķirtā atbalsta;
3. *de minimis* atbalsta apmērs komercsabiedrībai viena vienota uzņēmuma līmenī nepārsniedz maksimāli pieļaujamo *de minimis* atbalsta apmēru, kas noteikts:
 - a. Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam vispārējai tautsaimniecībai,

³⁷ Šobrīd Komisijas regulas Nr.2023/2831 ir piemērojama līdz 2031.gada 30.jūnijam.

³⁸ Atbalsts konkrētam saimnieciskās darbības veicējam, kas piešķirts ārpus atbalsta programmas.

- b. Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē, un nepārsniedz tajā noteikto *de minimis* atbalsta apmēru nacionālā līmenī,
 - c. Eiropas Savienības tieši piemērojamā tiesību aktā *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē, un nepārsniedz tajā noteikto *de minimis* atbalsta apmēru nacionālā līmenī;
4. ir norādīta atbalsta piešķiršanas diena;
 5. ja *de minimis* atbalstu plānots sniegt aizdevumu vai garantiju veidā, tad tiek ievēroti *de minimis* atbalsta piešķiršanas nosacījumi;
 6. tiek sniegta informācija, ka *de minimis* atbalsta apvienošana (kumulācija) netiek pieļauta, vai arī tiek minēti *de minimis* atbalsta apvienošanas (kumulācijas) nosacījumi un to kontrole, ja atbalsta apvienošana (kumulācija) tiek pieļauta;
 7. datus par piešķirto *de minimis* atbalstu atbalsta sniedzējs un komercsabiedrība uzglabā 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas;
 8. *de minimis* atbalsts tiek piešķirts, ievērojot normatīvos aktus par šā atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību;
 9. *ad-hoc* atbalsta piešķiršanas dokumentā ir noteikts pienākums atgūt nelikumīgu komercdarbības atbalstu atbilstoši šā likuma V nodaļā noteiktajam.

Visos pārējos gadījumos atbilstoši Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 10.panta pirmajā daļā noteiktajam ikvienu plānoto *de minimis* atbalsta programmu, kā arī ikvienu plānoto grozījumu esošajās atbalsta programmās, pirms uzsākta to īstenošana, atbalsta sniedzējs iesniedz sākotnējai izvērtēšanai Finanšu ministrijai, izņemot formālus vai administratīvus grozījumus, kas nevar ietekmēt novērtējumu attiecībā uz komercdarbības atbalsta pasākuma saderību ar Eiropas Savienības iekšējo tirgu.

Kad Finanšu ministrija ir veikusi atbalsta programmas sākotnējo izvērtējumu un ir secinājusi, ka tās reglamentējošais normatīvais regulējums ir sagatavots, ievērojot atbilstošā komercdarbības atbalsta regulējuma normas, tā informē atbalsta sniedzēju, ka neiebilst pret atbalsta programmas apstiprināšanu Finanšu ministrijai iesniegtajā aktuālajā redakcijā.

NB! Finanšu ministrija izvērtējumu veic un sagatavo atzinumu ne vēlāk kā 20 darbdienu laikā pēc atbalsta programmas saņemšanas. **Jāņem vērā, ka atbalsta programmu var sākt īstenot tikai tad, kad saņemts Finanšu ministrijas pozitīvs atzinums.**

NB! Atbilstoši Komerccarbības atbalsta kontroles likuma 9. panta otrajai daļai, **atbalsta, kas tiek piešķirts primārās lauksaimniecības nozarē un zvejniecības, akvakultūras un mežsaimniecības nozarē, kontrole ir Zemkopības ministrijas kompetencē.** Lūdzam ņemt vērā, ka šajos gadījumos atbalsta programma ir jāsaskaņo arī ar Zemkopības ministriju.

III nodaļa – Papildu nosacījumi attiecībā uz Komisijas regulu Nr.2023/2832

Komisijas regula Nr.2023/2832 ir piemērojama atbalstam, kas piešķirts tikai vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (turpmāk – VTNP), t.i., sabiedrisko pakalpojumu, sniegšanai. Komisijas regula Nr.2023/2832 nevar būt attiecināma uz citām darbībām, kas nav noteiktas kā VTNP.

Līdz ar Komisijas regulas Nr.2023/2832 spēkā stāšanos ir salāgoti šajā regulā un Komisijas regulā Nr.2023/2831 lietotie termini attiecībā uz saistīto uzņēmumu vērtēšanu, proti, arī Komisijas regula Nr.2023/2832 paredz atbalsta pretendentu vērtēšanu atbilstoši viena vienota uzņēmuma definīcijai (skat. I nodaļas 1.punktu).

Atbalstu uzņēmumam saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832 var piešķirt, ievērojot tajā uzskaitītos nosacījumus, tai skaitā:

1. Kopējā atbalsta summa, kas piešķirta uzņēmumam VTNP sniegšanai ar šo regulu, nedrīkst pārsniegt 750 000 *euro* robežlielumu viena vienota uzņēmuma līmenī jebkurā trīs gadu periodā.
2. *De minimis* atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar šo regulu var kumulēt ar *de minimis* atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar citām *de minimis* atbalsta regulām. Atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2832 5.panta 1.punktam šādā gadījumā nav jāņem vērā iepriekš piešķirtais *de minimis* atbalsts ar citām *de minimis* atbalsta regulām, proti, atbalsta saņēmējs ir tiesīgs viena vienota uzņēmuma līmenī trīs gadu periodā saņemt 750 000 *euro* saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, kā arī ir tiesīgs trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī saņemt 300 000 *euro* ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 (šajā gadījumā ņemot vērā arī trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī tam piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.1408/2013, kā arī trīs fiskālo gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī tam piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.717/2014 un iepriekš spēkā esošo Komisijas regulu Nr.1407/2013), tādējādi *de minimis* atbalsta summai, ko atbalsta pretendents varētu saņemt ar visām *de minimis* atbalsta regulām, kopā nepārsniedzot 1 050 000 *euro* (skat. Attēlu Nr.2);

Attēls Nr. 2. VTNP de minimis atbalsta kumulācijas nosacījumi ar de minimis atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar citu de minimis atbalsta regulu

3. uzņēmumam jābūt rakstveidā pilnvarotam sniegt VTNP, attiecībā uz kuru atbalsts tiek piešķirts ar Komisijas regulu Nr.2023/2832.
4. Tāpat kā Komisijas regulas Nr.2023/2831 piemērošanas gadījumā, *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832 nepiešķir zvejniecības un akvakultūras, lauksaimniecības produktu primārās ražošanas un lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības (ar nosacījumiem) nozarēm, t.i., nozarēm, kas minētas regulas 1.panta 1.punkta a) – d) apakšpunktos. *De minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2832 nepiešķir darbībām, kas saistītas ar eksportu uz trešām valstīm vai dalībvalstīm, tas ir, atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, izplatīšanas tīkla izveidi un darbību vai citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti

ar eksporta darbībām un, ja importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces, t.i., neatbalstāmām darbības, kas minētas Komisijas regulas Nr.2023/2832 1.panta 1.punkta e) – f) apakšpunktos.

5. Lai nodrošinātu to, ka *de minimis* atbalsts, kas tiek piešķirts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, nesniedz labumu nozaru darbībām, kas minētas regulas 1.panta 1.punkta a) – d) apakšpunktos, noteikumos ir jāiekļauj nosacījums par izmaksu nošķiršanu. Vēršam uzmanību, ka izmaksu nošķiršana ir piemērojama tikai attiecībā uz neatbalstāmo nozaru darbībām (Komisijas regulas Nr.2023/2832 1.panta 1.punkta a), b), c) un d) apakšpunktu).
6. Ja saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832 piešķirtā *de minimis* atbalsta kopējā summa uzņēmumam VTNP sniegšanai pārsniedz noteikto augšējo robežu, minētajam atbalstam Komisijas regulu Nr.2023/2832 piemērot nedrīkst pat attiecībā uz daļu, kas nepārsniedz šo augšējo robežu.
7. **NB!** *De minimis* atbalstu, kas sniegts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832, nekumulē ne ar kādu kompensāciju par to pašu VTNP neatkarīgi no tā, vai kompensācija ir vai nav komercdarbības atbalsts (Komisijas regulas 5. panta 2. punkts).

Jāpaskaidro, ka pilnvarot uzņēmumu sniegt VTNP un piešķirt kompensāciju par VTNP nodrošināšanu var arī, piemērojot *Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmumu 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi* (turpmāk – Lēmums). **Latvijā Lēmums ir visbiežāk piemērojamais valsts atbalsta regulējums VTNP gadījumā.** Lūdzam skatīt FM mājas lapā arī VTNP rokasgrāmatu³⁹.

NB! Ņemot vērā kumulācijas ierobežojumu, kas noteikts Komisijas regulā Nr.2023/2832, kā arī to, ka atbalstam saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2832 ir ievērojami mazāks piešķiramais maksimālais atbalsta limits viena vienota uzņēmuma līmenī, savukārt Lēmumā tādu ierobežojumu nav, pilnvarojumu uzņēmumam nodrošināt VTNP un piešķirt kompensāciju (atbalstu) par attiecīgā VTNP nodrošināšanu, lietderīgāk noteikt, piemērojot Lēmumu un pilnvarojuma aktā iekļaujot visu informāciju, kas noteikta Lēmumā.

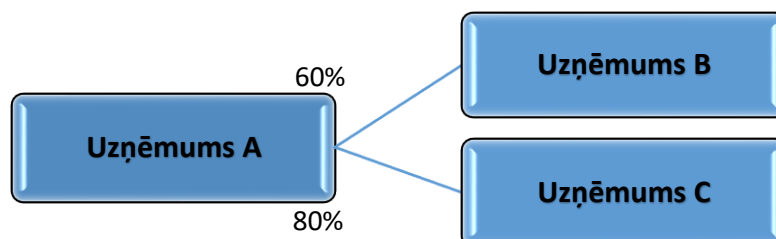
³⁹ Pieejama šeit: <https://www.fm.gov.lv/lv/media/20001/download?attachment>

IV nodaļa – Pielikumi

1. Pielikums: Viens vienots uzņēmums

1.piemērs:

Uzņēmumam A pieder 60% no uzņēmuma B un 80% no uzņēmuma C.

Uzņēmums C piesakās *de minimis* atbalstam un to ir plānots piešķirt 01.09.2024

Piešķirtais *de minimis* atbalsts uzņēmumiem A, B, C iepriekšējo trīs gadu periodā⁴⁰:

EUR	31.08.2021	01.09.2021 – 01.09.2022 (1.gads)	01.09.2022 – 01.09.2023 (2.gads)	01.09.2023 – 01.09.2024 (3.gads)
Uzņēmums A	10 000			50 000
Uzņēmums B		40 000		
Uzņēmums C			30 000	30 000

Jautājums:

Cik lielu *de minimis* atbalstu uzņēmums C var saņemt 01.09.2024?

Atbilde:

EUR 150 000, jo uzņēmumi A, B un C veido vienu vienotu uzņēmumu saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2831 2. panta 2.punkta a) apakšpunktu.

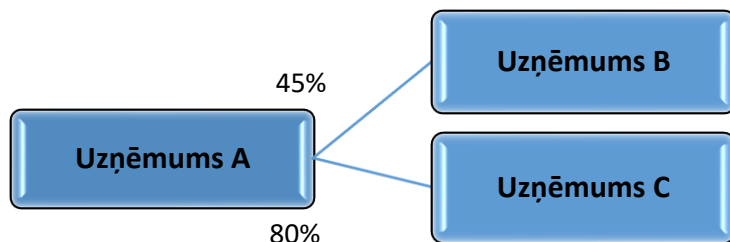
Iepriekšējo trīs gadu periodā uzņēmumi A, B un C kopā ir saņēmuši EUR 150 000 *de minimis* atbalstu (50 000+40 000+30 000+30 000), līdz ar to līdz EUR 300 000 robežlielumam ir palikuši EUR 150 000.

NB! *De minimis* atbalsta atlikumu rēķina, ņemot vērā iepriekšējo trīs gadu periodu, tādēļ aprēķinā netiek ņemts vērā 31.08.2021 piešķirtais *de minimis* atbalsts.

⁴⁰ Piemērā ir izdarīts pieņēmums, ka *de minimis* atbalsts iepriekš tika piešķirts, piemērojot Komisijas regulu Nr.2023/2831.

2.piemērs:

Uzņēmumam A pieder 45% no uzņēmuma B un 80% no uzņēmuma C.

Uzņēmums C piesakās *de minimis* atbalstam un to ir plānots piešķirt 01.09.2024.

Piešķirtais *de minimis* atbalsts uzņēmumiem A, B, C⁴¹:

EUR	31.08.2021	01.09.2021 – 01.09.2022 (1.gads)	01.09.2022 – 01.09.2023 (2.gads)	01.09.2023 – 01.09.2024 (3.gads)
Uzņēmums A	10 000			50 000
Uzņēmums B		40 000		
Uzņēmums C			30 000	30 000

Jautājums:

Cik lielu *de minimis* atbalstu uzņēmums C var saņemt 01.09.2024?

Atbilde:

EUR 190 000, jo tikai uzņēmums A un C veido vienu vienotu uzņēmumu atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 2. panta 2. punkta a) apakšpunktam. Uzņēmumam A nav balsu vairākums uzņēmumā B, līdz ar to uzņēmumam B iepriekšējo trīs gadu laikā piešķirto *de minimis* atbalstu nav jāņem vērā.

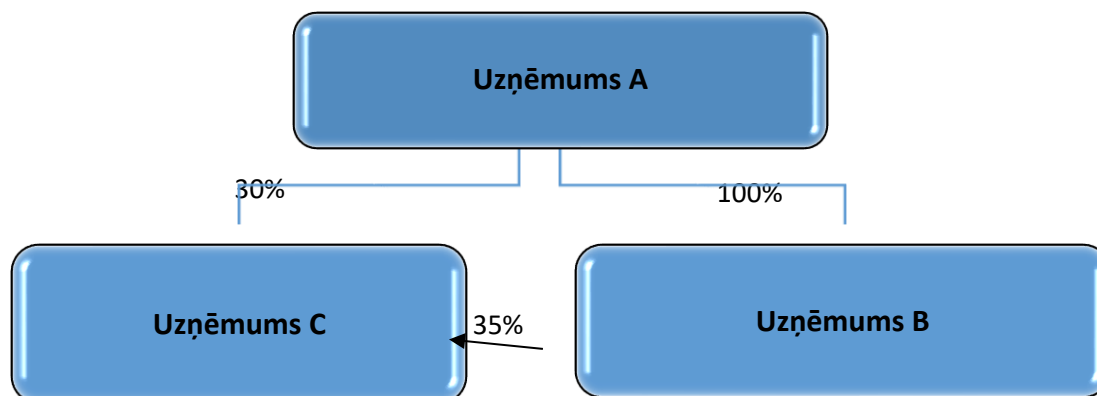
Iepriekšējo trīs gadu periodā uzņēmumi A un C kopā ir saņēmuši *de minimis* atbalstu EUR 110 000 apmērā (30 000+50 000+30 000), līdz ar to līdz EUR 300 000 robežlielumam ir palikuši EUR 190 000.

NB! *De minimis* atbalsta atlikumu rēķina, ņemot vērā iepriekšējo trīs gadu periodu, tādēļ aprēķinā netiek ņemts vērā 31.08.2021 piešķirtais *de minimis* atbalsts.

⁴¹ Piemērā ir izdarīts pieņēmums, ka *de minimis* atbalsts iepriekš tika piešķirts, piemērojot Komisijas regulu Nr.2023/2831.

3.piemērs:

Uzņēmumam A pieder 100% no uzņēmuma B un 30% no uzņēmuma C. Uzņēmumam B pieder 35% balsstiesības uzņēmumā C.

Uzņēmums C piesākās *de minimis* atbalstam un to ir plānots piešķirt 01.09.2024.

Piešķirtais *de minimis* atbalsts uzņēmumiem A, B, C⁴²:

EUR	31.08.2021	01.09.2021 – 01.09.2022 (1.gads)	01.09.2022 – 01.09.2023 (2.gads)	01.09.2023 – 01.09.2024 (3.gads)
Uzņēmums A	10 000			50 000
Uzņēmums B		40 000		
Uzņēmums C			30 000	30 000

Jautājums:

Cik lielu *de minimis* atbalstu uzņēmums C var saņemt 01.09.2024?

Atbilde:

EUR 150 000, jo uzņēmumi A, B un C veido vienu vienotu uzņēmumu atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 2.panta 2.punkta a) apakšpunktam. Lai gan uzņēmumiem A un B atsevišķi nepieder balsu vairākums uzņēmumā C, uzņēmumam A ir balsu vairākums uzņēmumā B, līdz ar to uzņēmumu A un B balsis uzņēmumā C ir skatāmas kopā.

Iepriekšējo trīs gadu periodā uzņēmumi A, B un C kopā ir saņēmuši *de minimis* atbalstu EUR 150 000 apmērā (50 000+40 000+30 000+30 000), līdz ar to līdz EUR 300 000 robežlielumam ir palikuši EUR 150 000.

NB! *De minimis* atbalsta atlikumu rēķina, ņemot vērā iepriekšējo trīs gadu periodu, tādēļ aprēķinā netiek ņemts vērā 31.08.2021 piešķirtais *de minimis* atbalsts.

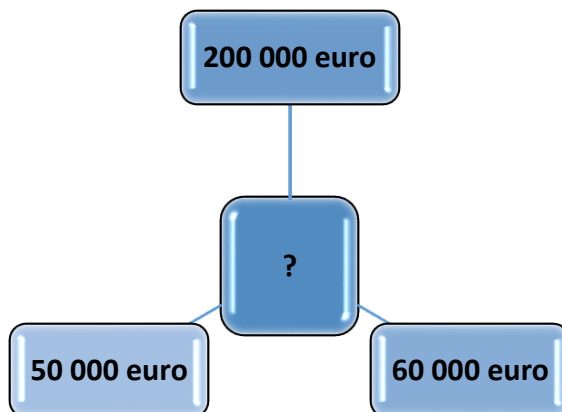
⁴² Piemērā ir izdarīts pieņēmums, ka *de minimis* atbalsts iepriekš tika piešķirts, piemērojot Komisijas regulu Nr.2023/2831.

2. Pielikums: Apvienošanās, sadalīšanās, iegāde

1. piemērs. Apvienošanās:

Uzņēmums, kas iepriekšējo trīs gadu periodā ir bijis apvienots, pretendē uz *de minimis* atbalsta piešķiršanu. Iepriekšējos trīs gados trim apvienotajiem uzņēmumiem ir bijis piešķirts *de minimis* atbalsts katram 50 000 *euro*, 200 000 *euro* un 60 000 *euro* apmērā.

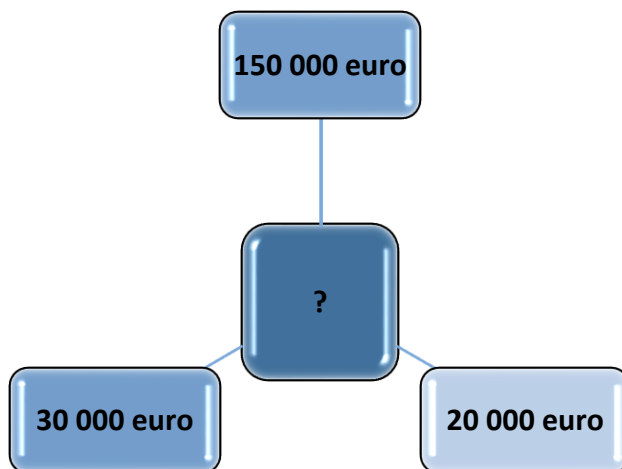
Nemot vērā, ka kopējais apvienotajiem uzņēmumiem piešķirtais *de minimis* atbalsts iepriekšējo trīs gadu periodā pārsniedz 300 000 *euro* robežlielumu, jaunu *de minimis* atbalstu apvienotajam uzņēmumam piešķirt vairs nedrīkst (**NB!** Līdz apvienošanai piešķirtais *de minimis* atbalsts ir uzskatāms par likumīgu).

2. piemērs. Apvienošanās:

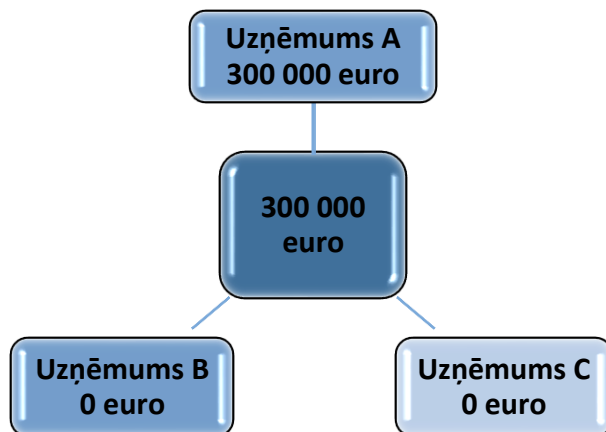
Uzņēmums, kas iepriekšējo trīs gadu periodā ir bijis apvienots, pretendē uz *de minimis* atbalstu. Iepriekšējos trīs gados trim apvienotajiem uzņēmumiem ir bijis katram piešķirts *de minimis* atbalsts 150 000 *euro*, 30 000 *euro* un 20 000 *euro* apmērā.

Nemot vērā, ka kopējais apvienotajiem uzņēmumiem piešķirtais *de minimis* atbalsta apmērs iepriekšējo trīs gadu periodā nepārsniedz 300 000 *euro* robežlielumu, jaunu *de minimis* atbalstu apvienotajam uzņēmumam var piešķirt vēl 100 000 *euro* apmērā.

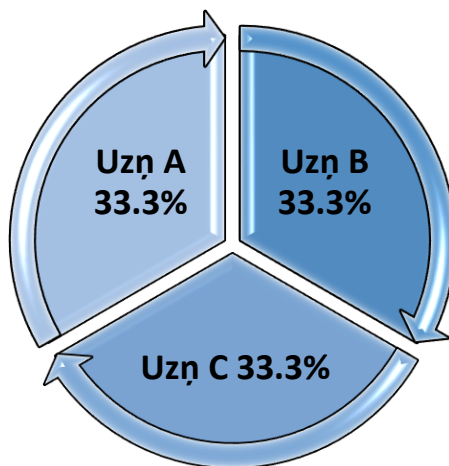
3. piemērs. Sadalīšanās:

Uzņēmums B, kas bija daļa no lielāka uzņēmuma (tagad uzņēmums ir sadalījies), kam iepriekšējo trīs gadu laikā bija piešķirts *de minimis* atbalsts, pretendē uz jaunu *de minimis* atbalstu. Lielākais uzņēmums bija saņēmis *de minimis* atbalstu iekārtas iegādei. Pēc sadalīšanās iekārta palika uzņēmuma A īpašumā, līdz ar to piešķirto *de minimis* atbalstu iekārtas iegādei, ir jāattiecina uz uzņēmumu A. Tādējādi uzņēmums B var saņemt *de minimis* atbalstu 300 000 *euro* apmērā.

Gadījumā, ja uz *de minimis* atbalstu pretendē uzņēmums, kas iepriekšējo trīs gadu periodā ir sadalījies divos vai vairākos uzņēmumos, piešķirto *de minimis* atbalstu ir jāattiecina uz to uzņēmumu, kas ir guvis labumu.

Ja iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu nav iespējams attiecināt uz konkrētu aktivitāti un konkrētu uzņēmumu pēc sadalīšanās, tad piešķirto *de minimis* atbalstu uz sadalītajiem uzņēmumiem ir jāattiecina proporcionāli (atbilstoši katra sadalītā uzņēmuma pamatkapitālam).

3. Pielikums: Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta (atbalsta summas) aprēķināšana

1.piemērs:

Grants un tā diskontēšana

1.1. Ja grants tiek izmaksāts vienā maksājumā līdz ar *de minimis* atbalsta piešķiršanu, atbalsta bruto dotācijas ekvivalents ir vienāds ar granta summu.

Piemērs: Uzņēmumam A 01.01.2015 tiek piešķirts *de minimis* atbalsts EUR 10 000 apmērā. Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents ir EUR 10 000.

1.2. Ja grantu piešķir vairākās daļās, atbalstu diskontē atbilstoši tā vērtībai piešķiršanas brīdī. Procentu likme, ko izmanto diskontēšanai, ir atbalsta piešķiršanas laikā piemērojamā diskonta likme⁴³.

Formula:

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)

$$= Q_1 + \left(\frac{Q_2}{1+i} \right) + \left(\frac{Q_3}{(1+i)^2} \right) + (\dots) + \left(\frac{Q_n}{(1+i)^{n-1}} \right)$$

kur:

Q_1 – granta daļa, kas saņemta pirmajā gadā (gads, kurā tiek piešķirts, t.i., pieņemts lēmums par granta piešķiršanu);

Q_2 – granta daļa, kas saņemta otrajā gadā;

Q_3 – granta daļa, kas saņemta trešajā gadā;

Q_n – granta daļa, kas saņemta n gadā;

i – atsaucē (references) likme (%) (aktuālo atsaucē likmi skatīt Eiropas Komisijas mājas lapā un aktuālo atsaucē likmi piemērot uz atbalsta piešķiršanas brīdi).

Piemērs: Uzņēmumam A 2015.gadā ir piešķirts *de minimis* atbalsts EUR 200 000 apmērā, no kura EUR 100 000 tiek piešķirti lēmuma pieņemšanas gadā, bet atlikusī summa – nākamā gadā.

Ja LV atsaucē likme 2015.gadā ir 0.34%, tad, pieskaitot 100 bāzes punktus, formulā jāliek 0.0134 (formulā lieto decimālskaitļus).

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) (tūkst.EUR) =

$$100 + \left(\frac{100}{1 + 0.0134} \right) = 198,678$$

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) = EUR 198 678

⁴³ Komisijas informācija par bāzes likmju aprēķināšanu (pieejama: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en) un Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02) (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52008XC0119%2801%29>, t.i. atsaucē likmi jāizmanto arī kā diskonta likmi, aprēķinot neto pašreizējo vērtību. Tādēļ izmanto bāzes likmi, kurai pieskaita fiksētu rezervi — 100 bāzes punktus.

2.piemērs

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšana procentu likmju subsīdiju veidā (atbalsta bruto dotācijas ekvivalents ir procentu likmju subsīdija, ko diskontē atbilstoši tā vērtībai piešķiršanas brīdī (rēķina līdzīgi kā granta gadījumā)).

Formula:

$$\begin{aligned} & \textit{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ &= Q_1 + \left(\frac{Q_2}{1+i} \right) + \left(\frac{Q_3}{(1+i)^2} \right) + (\dots) + \left(\frac{Q_n}{(1+i)^{n-1}} \right) \end{aligned}$$

kur:

Q_1 – procentu likmju subsīdijas daļa, kas saņemta pirmajā gadā (gads, kurā tiek piešķirts);

Q_2 – procentu likmju subsīdijas daļa, kas saņemta otrajā gadā;

Q_3 – procentu likmju subsīdijas daļa, kas saņemta trešajā gadā;

Q_n – procentu likmju subsīdijas daļa, kas saņemta n gadā;

i – atsaucē (references) likme (%) (aktuālo atsaucē likmi skatīt Eiropas Komisijas mājas lapā un aktuālo atsaucē likmi piemērot uz atbalsta piešķiršanas brīdi).

Piemērs: Uzņēmums A 2015.gadā saņem aizdevumu EUR 200 000. Valsts finansē 5 procentpunktus no maksājamās procentu likmes. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 2 gadi ar vienādām atmaksas daļām bez labvēlības periodiem, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu. Ja LV atsaucē likme 2015.gadā ir 0.34%, tad, pieskaitot 100 bāzes punktus, formulā jāliek 0.0134 (formulā lieto decimālskaitļus).

$$Q_1 = 200 \times 0.05 = 10$$

$$Q_2 = (200 - 100) \times 0.05 = 5$$

$$\textit{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = 10 + \frac{5}{1 + 0.0134} = 14.934$$

$$\textit{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \textit{EUR 14 934}$$

3.piemērs:

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšana aizdevuma bez procentiem/nodokļu pagarinājumu gadījumā

3.1. Vienkāršotā aprēķināšanas metode

Komisijas regulas Nr.2023/2831 4.panta 3.punkta a) un b) apakšpunktā noteiktā vienkāršotā aprēķināšanas metode proporcionāli piešķirtā atbalsta apmēram un termiņam, ja izpildās Komisijas regulas Nr.2023/2831 minētās normas, ka aizdevuma/nodokļu summa, kurai piemērojams pagarinājums nepārsniedz 1 500 000 *euro* 5 gadu laikā un nodrošinājums ir vismaz 50% apmērā (un lielo uzņēmumu gadījumā, saņēmējam jābūt situācijā, kas pielīdzināma B- kredītreitingam).

Formula:

$$\begin{aligned} \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ = 300\,000 \times \left(\frac{Q}{1\,500\,000 \text{ euro}} \right) \times \left(\frac{P}{5 \text{ gadi}} \right) \end{aligned}$$

kur:

Q – aizdevuma summa/nodokļu summa, kam piemērojams nodokļu pagarinājums.

P – aizdevuma termiņš/taksācijas periods, uz kuru piešķirts nodokļu pagarinājums.

Piemērs: Pieņemts lēmums atlikt uz laiku no 2024.gada 16.oktobra līdz 2027.gada 16.oktobrim 2024.gada 15.oktobrī deklarēto VSAOI 74 786.68 *euro* samaksu:

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = 300\,000 \times \left(\frac{74\,786.68}{1\,500\,000 \text{ euro}} \right) \times \left(\frac{3}{5} \right)$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = 300\,000 \times 0.049858 \times 0.6$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 8\,974,4$$

3.2. Aprēķināšanas metode, ņemot vērā Eiropas Komisijas atsaucē (references) likmi⁴⁴

Formula:

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = Q \times \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)}\right)$$

kur:

$$r = \frac{1}{(1 + i)}$$

Q – aizdevuma summa/nodokļu summa, kurai piemērojams nodokļu atmaksas pagarinājums;

r – diskonta faktors %, formulā ir jālieto decimālskaitļi – ja LV atsaucē likme 2015.gadā ir 0.34%, tad, pieskaitot 100 bāzes punktus, formulā jāliek 0.0134 un attiecīgi diskonta faktors $r=1/(1+0.0134)$;

P – aizdevuma termiņš/taksācijas periodi, kuriem piešķirti atvieglojumi (ar maksājumu termiņu skaitu) (ja i (atsaucē likme) ir gada likme, tad visā formulā jālieto lielumi gada izteiksmē);

F – labvēlības periodi, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas/nodokļu pamatsummas atmaksu ar maksājumu termiņu skaitu, (ja tāda nav $F=0$);

i – atsaucē likme (%) (aktuālo atsaucē likmi skatīt Eiropas Komisijas mājas lapā un aktuālo atsaucē likmi piemērot uz atbalsta piešķiršanas brīdi)⁴⁵.

Piemērs: Sadalīt termiņos uz laiku no 2014.gada 25.novembra līdz 2019.gada 23.oktobrim VSAOI 134 069.94 *euro* samaksu, maksājumus sāk veikt no 23.11.2018 gada līdz 23.10.2019:

P – taksācijas periods par kuriem piešķirts nodokļu atmaksas termiņa pagarinājums – 5 gadi (25.11.2014.-23.10.2019)

F- 4 gadi (no 25.11.2014 līdz 23.11.2018 maksājumi nav jāveic), labvēlības periods, kura laikā jāveic nodokļu summas maksājumi

Šajā piemērā noteiktā pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam ir 100 bāzes punkti (formulā jāliek 0.0134), bet ja noteiktā pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam būtu, piemēram, 400 bāzes punkti (formulā būtu jāliek 0.0434)

$$\begin{aligned} \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ = 134069.94 \times \left(1 + \frac{0.9867772^5 - 0.9867772^4}{0.0134 \times (5 - 4)}\right) \end{aligned}$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 8632.58^{46}$$

⁴⁴ Komisijas informācija par bāzes likmju aprēķināšanu (pieejama: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en) un Komisijas paziņojumu par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02) (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52008XC0119%2801%29>), t.i. atsaucē likmi jāizmanto arī kā diskonta likmi, aprēķinot neto pašreizējo vērtību. Tādēļ izmanto bāzes likmi, kurai pieskaita fiksētu rezervi — 100 bāzes punktus.

⁴⁵ Norādītā atsaucē likme formulā izmantota, pamatojoties uz 01.01.2015 noteikto. Eiropas Komisija ir norādījusi, ka aprēķinos izmantotajai diskonta likmei ir jāpieskaita 100 bāzes punkti. Riskantākiem darījumiem ir piemērojamas augstākas likmes, piemēram, aizņēmējiem, kuriem nav kredītvēstures vai novērtējuma, kas ir pamatots ar bilanci, piemēram, īpašam nolūkam dibinātiem uzņēmumiem vai jaundibinātiem uzņēmumiem, bāzes likmei pieskaita vismaz 400 bāzes punktus un rezerve nevar būt zemāka par to, ko piemēro mātes uzņēmumam. Norādām, ka tas ir arī minēts Komisijas paziņojumā par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02).

⁴⁶ Norādām, ka noapaļošana būtu jāveic aprēķinu pašās beigās (iespējami vēlākā laika posmā), kā to arī ir ieteikusi Eiropas Komisija. Lai izvairītos no kļūdām, kas iespējamas, ievadot darbības secīgi word failā, norādām, ka tālākie aprēķini ir veikti elektroniski.

Piemērs: Uzņēmums saņem bezprocentu aizdevumu EUR 200 000 apmērā. Aizdevums tiek atmaksāts divos gados vienādās daļās bez pagarinājuma, pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam ir 100 bāzes punkti.

P – 2 gadi

F- 0 gadi

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = 200000 \times \left(1 + \frac{0.9867772^2 - 0.9867772^0}{0.0134 \times (2 - 0)}\right)$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 3957,23^{47}$$

Piemērs: Uzņēmums saņem bezprocentu aizdevumu EUR 200 000 apmērā. Aizdevums tiek atmaksāts divos gados ar viena gada labvēlības periodu. Attiecīgi kopējais aizdevuma ilgums ir 3 gadi (2+1), pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam ir 100 bāzes punkti.

P – 2 gadi

F- 1 gadi

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = 200000 \times \left(1 + \frac{0.9867772^2 - 0.9867772^1}{0.0134 \times (2 - 1)}\right)$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 5261,92^{48}$$

⁴⁷ Norādām, ka noapaļošana būtu jāveic aprēķinu pašās beigās (iespējami vēlākā laika posmā), kā to arī ir ieteikusi Eiropas Komisija. Lai izvairītos no kļūdām, kas iespējamas, ievadot darbības secīgi word failā, norādām, ka tālākie aprēķini ir veikti elektroniski.

⁴⁸ Norādām, ka noapaļošana būtu jāveic aprēķinu pašās beigās (iespējami vēlākā laika posmā), kā to arī ir ieteikusi Eiropas Komisija. Lai izvairītos no kļūdām, kas iespējamas, ievadot darbības secīgi word failā, norādām, ka tālākie aprēķini ir veikti elektroniski.

4.piemērs

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšana subsidēta aizdevuma (samazinātas procentu likmes) gadījumā (atbalsta bruto dotācijas elements: starpība starp tirgus (atsauces) likmi un subsidēto likmi un saņemtais aizdevums, ko diskontē atbilstoši tā vērtībai piešķiršanas brīdī)

Formula:

$$\begin{aligned} & \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ &= Q \times \left(1 - \frac{i'}{i}\right) \times \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)}\right) \\ & r = \frac{1}{(1 + i)} \end{aligned}$$

kur:

Q – aizdevuma summa;

i – atsauces (references) likme (%) (aktuālo atsauces likmi skatīt Eiropas Komisijas mājas lapā un aktuālo atsauces likmi piemērot uz atbalsta piešķiršanas brīdī)⁴⁹;

i' – subsidētā procentu likme;

r – diskonta faktors %, formulā ir jālieto decimālskaitļi – ja LV atsauces likme 2015.gadā ir 0.34% un, pieskaitot 100 bāzes punktus, formulā jāliek 0.0134 un attiecīgi diskonta faktors $r=1/(1+0.0134)$;

P – aizdevuma atmaksas termiņš gados, ietverot labvēlības periodu, kurā nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu

F – labvēlības periodi, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu ar maksājumu termiņu skaitu (ja tāda nav, F=0).

Piemērs: Uzņēmums A saņem aizdevumu EUR 200 000 apmērā ar subsidētu procentu likmi 1%. Pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam ir 100 bāzes punkti. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 2 gadi ar vienādām atmaksas daļām bez labvēlības periodiem, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu:

$$Q = 200000$$

$$\text{atsauces likme} = 0,34\%$$

$$i = 0,0134, r = 1 / (1 + 0,0134)$$

$$i' = 0,01$$

$$P = 2$$

$$F = 0$$

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)

$$= 200000 \times \left(1 - \frac{0.01}{0.0134}\right) \times \left(1 + \frac{0.9867772^2 - 0.9867772^0}{0.0134 \times (2 - 0)}\right)$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 1\,002.08^{50}$$

⁴⁹ Norādītā atsauces likme formulā izmantota, pamatojoties uz 01.01.2015 noteikto. Eiropas Komisija ir norādījusi, ka aprēķinos izmantotajai diskonta likmei ir jāpieskaita 100 bāzes punkti. Riskantākiem darījumiem ir piemērojamas augstākas likmes, piemēram, aizņēmējiem, kuriem nav kredītvēstures vai novērtējuma, kas ir pamatots ar bilanci, piemēram, īpašam nolūkam dibinātiem uzņēmumiem vai jaundibinātiem uzņēmumiem, bāzes likmei pieskaita vismaz 400 bāzes punktus un rezerve nevar būt zemāka par to, ko piemēro mātes uzņēmumam. Norādām, ka tas ir arī minēts Komisijas paziņojumā par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02).

⁵⁰ Norādām, ka noapaļošana būtu jāveic aprēķinu pašās beigās (iespējami vēlākā laika posmā), kā to arī ir ieteikusi Eiropas Komisija. Lai izvairītos no kļūdām, kas iespējamas, ievadot darbības secīgi word failā, norādām, ka tālākie aprēķini ir veikti elektroniski.

5.piemērs

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšana garantiju gadījumā

5.1. Vienkāršotā atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšanas metode

Komisijas regulas Nr.2023/2831 4.panta 6.punkta a) un b) apakšpunktā noteiktā vienkāršotā aprēķināšanas metode proporcionāli piešķirtā atbalsta apmēram un termiņam, ja izpildās Komisijas regulas Nr.2023/2831 minētās normas, ka garantijas apmērs nepārsniedz 80% no pamatā esošā aizdevuma un vai nu garantētā summa ir EUR 2 250 000 ar garantijas ilgumu uz pieciem gadiem vai EUR 1 125 000 uz desmit gadiem (un lielo uzņēmumu gadījumā, saņēmējam jābūt situācijā, kas pielīdzināma B- kredītreitingam):

Formula:

$$\begin{aligned} & \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ &= 300\,000 \times \left(\frac{Q}{2\,250\,000 \text{ euro}} \right) \times \left(\frac{P}{5 \text{ gadi}} \right) \end{aligned}$$

kur:

Q – garantētā summa;

P – garantijas ilgums gados.

Piemērs: Uzņēmuma A aizdevumam par EUR 1 000 000 izsniegta garantija uz 3 gadiem:

$$Q = 100\,000$$

$$P = 3$$

$$\begin{aligned} \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} &= 300\,000 \times \left(\frac{1\,000\,000}{2\,250\,000} \right) \times \left(\frac{3}{5} \right) \\ \text{Atbalsta summa} &= \text{EUR } 80\,000 \end{aligned}$$

5.2. Aprēķināšanas metode, ņemot vērā Eiropas Komisijas references (atsauces) likmi⁵¹

Formula:

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)
= *garantētā aizdevuma atbalsta summa (skatīt formulu un piemēru pie 4.piemēra)*
– *maksa par garantiju*

$$\begin{aligned} & \text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} \\ &= Q \times \left(1 - \frac{i'}{i} \right) \times \left(1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)} \right) \\ &\quad - \left(GF_1 + \frac{GF_2}{1+i} + \frac{GF_3}{(1+i)^2} + (\dots) + \frac{GF_n}{(1+i)^{n-1}} \right) \end{aligned}$$

kur:

Q – aizdevuma summa;

⁵¹ Komisijas paziņojumu par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02) (pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52008XC0119%2801%29>) un Komisijas informācija par bāzes likmju aprēķināšanu (pieejama: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation/reference-discount-rates-and-recovery-interest-rates/reference-and-discount-rates_en).

i – atsaucē likme (%) (aktuālo referēces likmi skatīt Eiropas Komisijas mājas lapā un aktuālo atsaucē likmi piemērot uz atbalsta piešķiršanas brīdi)⁵²;

i' – subsidētā procentu likme;

r – diskonta faktors %, formulā ir jālieto decimālskaitļi – ja LV atsaucē likme 2015.gadā ir 0.34% un, pieskaitot 100 bāzes punktus, formulā jāliek 0.0134 un attiecīgi diskonta faktors $r=1/(1+0.0134)$;

P – aizdevuma atmaksas termiņš gados, ietverot labvēlības periodu, kurā nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu

F – labvēlības periodi, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu ar maksājumu termiņu skaitu (ja tāda nav, $F=0$);

GF_1 – maksa par garantiju, kas jāmaksā pirmajā gadā

GF_n – maksa par garantiju, kas jāmaksā “ n ” gadā.

Piemērs: Uzņēmums A saņem aizdevumu EUR 200 000 apmērā ar subsidētu procentu likmi 1%. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 2 gadi ar vienādām atmaksas daļām bez labvēlības periodiem, kuros nav jāveic aizdevuma pamatsummas atmaksu. Uzņēmumam A ir jāveic ikgadēju samaksu par garantiju EUR 500. Pieskaitāmā rezerve atbilstoši konkrētā uzņēmuma kredītreitingam ir 100 bāzes punkti.

$$Q = 200000$$

$$\text{atsaucē likme} = 0,34\%$$

$$i = 0,0134, r = 1 / (1 + 0,0134)$$

$$i' = 0,01$$

$$P = 2$$

$$GF_1 = 500$$

$$GF_2 = 500$$

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)

$$= 1\,008.02 \text{ (sk. 4. piemēru)} - \left(500 - \frac{500}{1 + 0.0134} \right)$$

$$\text{Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa)} = \text{EUR } 1\,001.41$$

⁵² Norādītā atsaucē likme formulā izmantota, pamatojoties uz 01.01.2015 noteikto. Eiropas Komisija ir norādījusi, ka aprēķinos izmantotajai diskonta likmei ir jāpieskaita 100 bāzes punkti. Riskantākiem darījumiem ir piemērojamas augstākas likmes, piemēram, aizņēmējiem, kuriem nav kredītvēstures vai novērtējuma, kas ir pamatots ar bilanci, piemēram, īpašam nolūkam dibinātiem uzņēmumiem vai jaundibinātiem uzņēmumiem, bāzes likmei pieskaita vismaz 400 bāzes punktus un rezerve nevar būt zemāka par to, ko piemēro mātes uzņēmumam. Norādām, ka tas ir arī minēts Komisijas paziņojumā par atsaucē likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu (2008/C 14/02).

6.piemērs

Atbalsta bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšana citos gadījumos

6.1. Labuma guvējs iegūst īpašumā kustamo mantu (iekārtu) vai nomā nekustamo īpašumu par cenu, kas mazāka par tirgus nekustamā īpašuma tirgus vērtību. Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) ir starpība starp tirgus vērtību un reāli samaksāto.

Piemērs: Uzņēmums A saņem īpašumā zemi, kuras tirgus vērtība ir EUR 100 000, par brīvu. Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) ir EUR 100 000.

6.2. Labuma guvējs nomā nekustamo īpašumu par cenu, kas ir mazāka par tirgus cenu. Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) ir starpība starp tirgus nomas maksu un reālo nomas maksu.

Piemērs: Uzņēmums A nomā nekustamo īpašumu, kura nomas cena atbilstoši tirgus cenai ir 1000 euro mēnesī, par 600 euro mēnesī. Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (atbalsta summa) ir 400 euro.

4. Pielikums: Kumulācija (atbalsta summēšana)

Galvenie kumulācijas principi

Jautājums par kumulāciju parasti rodas tad, kad vairāki atbalsta piešķirēji plāno piešķirt atbalstu vienam un tam pašam projektam (tām pašām attiecināmajām izmaksām) vai *de minimis* atbalstu vairāku programmu ietvaros. Kumulēšanas nosacījumi ir jāievēro, lai izvairītos no tā, ka viens projekts saņem lielāku atbalstu, nekā tas būtu atļauts saskaņā ar noteikumiem.

Kumulēt *de minimis* atbalstu var:

- ar citu *de minimis* atbalstu, ko piešķir saskaņā ar citām *de minimis* regulām;
- ar citu valsts atbalstu attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām vai citu valsts atbalstu tam pašam riska finansējuma pasākumam, ja šīs kumulācijas rezultātā netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte, kāda noteikta attiecīgajā valsts atbalsta programmā vai *ad-hoc* atbalsta projektā, vai Eiropas Komisijas lēmumā noteiktā atbalsta summa (papildus ievērojot, ka, kumulējot ar reģionālo atbalstu, 25% no kopējām projekta izmaksām jābūt brīvām no jebkāda publiskā atbalsta);

- ar *de minimis* atbalstu, kas nav piešķirts konkrētu attiecināmo izmaksu segšanai vai kas nav attiecināms uz konkrētām attiecināmajām izmaksām, drīkst kumulēt ar citu valsts atbalstu, kurš piešķirts saskaņā ar attiecīgajā valsts atbalsta programmā noteikto vai Eiropas Komisijas lēmumu.

Ja ir pieteikts projekts *de minimis* atbalstam, tad, lai izlemtu par piemērojamiem kumulācijas nosacījumiem, būtu jāatbild uz šādiem jautājumiem:

1. Vai iepriekšējais atbalsts sniegts:

- a) saskaņā ar *de minimis* atbalsta noteikumiem un/vai
- b) saskaņā ar citu atbalsta mērķa (atbalsts zinātnei un pētniecībai (R&D), reģionālais vai apmācību atbalsts, atbalsts MVU, u.c.) regulējumu?

2. Ja atbalsts ir sniegts saskaņā ar citu atbalsta mērķa regulējumu, vai tās ir vienas un tās pašas attiecināmās izmaksas?

a) Ja “Jā” → KUMULĀCIJA

b) Ja “Nē” → NAV KUMULĀCIJA

3. Ja atbalsts sniegts ar citu *de minimis* regulu atbalsta noteikumiem → KUMULĀCIJA

Gadījumā, ja *de minimis* atbalsta programmai nav nekādas attiecināmās izmaksas, jautājums par kumulāciju rodas saistībā ar iepriekš saņemto *de minimis* atbalstu:

Pielaujamās izmaksas	<i>De minimis</i>	<i>De minimis</i>	Cits atbalsts (apmācības, P&A, reģionālais atbalsts)	Cits atbalsts (apmācības, P&A, reģionālais atbalsts)	KUMULĀCIJA
4. (pētniecības iekārta)	Tās pašas		Tās pašas		JĀ
5. (pētniecības iekārta)	Tās pašas	Tās pašas			JĀ
3. (pētniecības iekārta)			Tās pašas	Tās pašas	JĀ
4. (iekārta un nodokļu atlaide)	Citas		Citas		NĒ
5. (iekārta un nodokļu atlaide)	Citas	Citas			JĀ
6. (iekārta un nodokļu atlaide)			Citas	Citas	NĒ

1.piemērs – Atbalsta par tām pašām attiecināmajām izmaksām kumulācija

Uzņēmums A (vidējais uzņēmums) vēlas saņemt atbalstu iekārtas iegādei (iekārtas izmaksas ir EUR 250 000):

- grantu EUR 100 000 no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras jaunas iekārtas iegādei (reģionālais atbalsts);
- aizdevumu ar atvieglotiem nosacījumiem EUR 50 000 apjomā (atbalsta bruto dotācijas ekvivalents EUR 5000) no uzņēmumu attīstībai konkurētspējas veicināšanas programmā jaunas iekārtas iegādei (reģionālais atbalsts).

Jautājums:

Vai ir jāpiemēro kumulācijas nosacījumi?

Atbilde:

Jā, jo attiecināmās izmaksas ir vienas un tās pašas (jaunas iekārtas iegādes izmaksas).

Atbalsta intensitāte projektā ir vienāda ar atbalsta elementu kopsummu, kas dalīta ar attiecināmo izmaksu kopsummu. T.i., atbalsta intensitāte = $(100\,000 + 5000) / 250\,000 = 42\%$

Pieņemot, ka maksimālā atbalsta intensitāte reģionā ir 35%, un vidēja lieluma uzņēmums var pretendēt uz 10% bonusu, kopā 45%, līdz ar to pasākums iekļaujas reģionāla atbalsta maksimālajā robežā.

2.piemērs – Atbalsta par citām attiecināmajām izmaksām kumulācija

Uzņēmums B vēlas saņemt:

- grantu EUR 100 000 no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras jaunas iekārtas iegādei (reģionālais atbalsts);
- grantu EUR 50 000 uzņēmumu attīstībai konkurētspējas veicināšanas programmā darbinieku apmācībai (apmācību atbalsts).

Jautājums:

Vai ir jāpiemēro kumulācijas nosacījumi?

Atbilde:

Parasti, nē, jo, pretendējot uz reģionālo atbalstu un mācību atbalstu, attiecināmās izmaksas ir atšķirīgas.

3.piemērs – *de minimis* atbalsta kumulācija vienam uzņēmumam

Uzņēmums pretendē uz *de minimis* atbalsta piešķiršanu 01.09.2024.

Saņemtais *de minimis* atbalsts šim uzņēmumam ir šāds.

Atbalsta piešķiršanas datums	Atbalsta piešķirēja iestāde	Atbalsta veids	Atbalsta mērķis	Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa)	Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents
04/05/2020	Ekonomikas ministrija	Grants	Jaunas iekārtas (de minimis atbalsts)	EUR 10 000	EUR 10 000
31/08/2021	Pašvaldība	Aizdevums ar atvieglotiem nosacījumiem	Jaunas iekārtas (de minimis atbalsts)	EUR 100 000	EUR 8 000
20/02/2024	Pašvaldība	Nekustamā īpašuma (NĪ) nodokļa atbrīvojums	NĪN (de minimis atbalsts)	EUR 70 000	EUR 70 000
31/05/2024	Nodarbinātības valsts aģentūra	Dotācija	Darba vietu izveide (de minimis atbalsts)	EUR 100 000	EUR 100 000

Visas atbalsta programmas tiek ieviestas saskaņā ar *de minimis* atbalsta regulējuma noteikumiem.

Jautājums:

Vai atbalsta sniedzējs drīkst piešķirt *de minimis* atbalstu 01.09.2024? Ja, jā, tad cik?

Atbilde:

De minimis atbalsts, kas saņemts iepriekšējo trīs gadu periodā, ir EUR 170 000 (70 000 + 100 000), līdz ar to vēl *de minimis* atbalstu atļauts saņemt līdz EUR 130 000.

NB! Tā kā aprēķinot jaunu *de minimis* atbalstu, tiek ņemts vērā iepriekšējo trīs gadu periodā saņemtais *de minimis* atbalsts, pieņemot lēmumu 01.09.2024, jāņem vērā ir *tikai de minimis* atbalsts, kas piešķirts periodā no 01.09.2021 – 01.09.2024.

4. piemērs - Cita (reģionālā) atbalsta kumulācija ar *de minimis* atbalstu

Uzņēmums pretendē uz *de minimis* atbalsta piešķiršanu 01.09.2024. Pēc konsultācijām ar atbalsta piešķirējiem, noskaidrots, ka tikai nodokļu atvieglojumi ir sniegti saskaņā ar *de minimis* atbalsta regulējumu. Grants un aizdevums ar atvieglotiem nosacījumiem jaunu iekārtu iegādei ir piešķirts kā reģionālais investīciju atbalsts⁵³ un arī pašvaldība sniegusi atbalstu granta veidā infrastruktūras izveidei ar reģionālā atbalsta regulējumu.

Atbalsta piešķiršanas datums	Atbalsta piešķirēja iestāde	Atbalsta veids	Atbalsta mērķis	Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa)	Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents
04/05/2020	Ekonomikas ministrija	Grants	Jaunas iekārtas (reģionālais atbalsts)	EUR 10 000	EUR 10 000
10/11/2021	Pašvaldība	Aizdevums ar atvieglotiem nosacījumiem	Jaunas iekārtas (reģionālais atbalsts)	EUR 100 000	EUR 8 000
20/02/2024	Pašvaldība	Grants	Infrastruktūras izveide (reģionālais atbalsts)	EUR 70 000	EUR 70 000
31/05/2024	Pašvaldība	Nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojums	NĪN (<i>de minimis</i> atbalsts)	EUR 100 000	EUR 100 000

Jautājums:

Vai atbalsta sniedzējs drīkst piešķirt *de minimis* atbalstu 01.09.2024? Ja, jā, tad cik?

Atbilde:

Jā, atbalsts ir atļauts līdz EUR 200 000 apjomā, jo iepriekšējo trīs gadu periodā uzņēmums ir saņēmis *de minimis* atbalstu EUR 100 000 nodokļu atvieglojumu veidā un tās ir citas attiecināmās izmaksas nekā izmaksas jaunu iekārtu iegādei un infrastruktūras izveidei, atbalsts kurai piešķirts kā reģionālais atbalsts.

⁵³ Šeit un turpmāk ar reģionālo atbalstu tiek saprasts atbalsts saskaņā ar Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (turpmāk – GBER), 14.pantu vai piemērojot Reģionālā valsts atbalsta pamatnostādnes (2021/C 153/01). Ja atsevišķos šajā rokasgrāmatā ietvertajos piemēros izmantotā maksimālā reģionālā atbalsta intensitāte ir pieņemums, kas neatbilst spēkā esošajai reģionālajai atbalsta kartei, tas ir īpaši norādīts.

5. piemērs - Cita (reģionālā) atbalsta kumulācija ar *de minimis* atbalstu

Pieņēmums, ka maksimālā atbalsta intensitāte lielajiem uzņēmumiem ir 30% (saskaņā ar reģionālā atbalsta regulējumu).

A. Uzņēmums ir izlēmis paplašināties un tam izmaksas (jaunas iekārtas) ir plānotas EUR 1 000 000 apmērā. Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM) ir piešķīrusi atbalstu jaunu iekārtu iegādei un pašvaldība plāno atbalstīt uzņēmumu, piešķirot *de minimis* atbalstu par tām pašām pieļaujamām izmaksām.

Scenāriji:

1. EM ir piešķīrusi reģionālo atbalstu grantu veidā EUR 300 000 apmērā.
2. EM ir piešķīrusi reģionālo atbalstu grantu veidā EUR 200 000 apmērā.

Jautājums:

Vai pašvaldība var piešķirt *de minimis* atbalstu pirmā un otrā scenārija gadījumā?

Atbilde:

Tā kā pieļaujamās izmaksas ir vienas un tās pašas, tad ir jāpiemēro atbalsta kumulācijas nosacījumi⁵⁴, ko piešķir pašvaldība un EM.

Pirmā scenārija gadījumā atbalsta intensitāte, ko ir piešķīrusi EM ir 30% (EUR 300 000/EUR 1 000 000).

Tas nozīmē, ka ir sasniegta maksimālā atbalsta intensitāte jau ar EM piešķirto atbalstu. Līdz ar to pašvaldība nedrīkst piešķirt *de minimis* atbalstu uzņēmumam par tām pašām pieļaujamajām izmaksām, jo citādi tiktu pārkāpts reģionālā valsts atbalsta regulējuma nosacījums.

Otrā scenārija gadījumā atbalsta intensitāte, ko ir piešķīrusi EM ir 20% (EUR 200 000/EUR 1 000 000), līdz ar to maksimālā atbalsta intensitāte nav vēl sasniegta. Tas nozīmē, ka pašvaldība tām pašām pieļaujamām izmaksām drīkst sniegt *de minimis* atbalstu, ņemot vērā maksimāli pieļaujamo atbalsta intensitāti (30%), kā arī ņemot vērā jau iepriekš saņemto *de minimis* atbalstu. Piemēram, ja pašvaldība plāno piešķirt EUR 50 000, atbalsta intensitāte konkrētajam projektam būs 25% ((EUR 200 000+EUR 50 000)/EUR 1 000 000).

NB! Papildus vienmēr jāievēro, ka 25% no kopējām projekta izmaksām jābūt brīvām no jebkāda publiskā atbalsta!

B. EM ir piešķīrusi reģionālo atbalstu uzņēmumam un pašvaldība plāno atbalstīt uzņēmumu, piešķirot grantu apmācību izmaksām darbinieku valodas kursiem EUR 50 000 apjomā saskaņā ar *de minimis* atbalsta regulējumu.

Scenāriji:

1. EM ir piešķīrusi reģionālo atbalstu grantu veidā EUR 500 000 apmērā.
2. EM ir piešķīrusi reģionālo atbalstu grantu veidā EUR 350 000 apmērā.

Jautājums:

Vai pašvaldība var piešķirt *de minimis* atbalstu pirmā un otrā scenārija gadījumā?

Atbilde:

Tā kā attiecināmās izmaksas nav vienas un tās pašas – konkrētajā gadījumā ir divi dažādi atbalsta mērķi, t.i., reģionālais atbalsts un mācību atbalsts, kumulācijas noteikumi nav piemērojami attiecībā uz ministrijas piešķirto atbalstu un pašvaldības piešķirto atbalstu.

⁵⁴ Saskaņā ar GBER 8.panta 3.punkta b) apakšpunktu.

Abos scenārijos pašvaldībai ir atļauts piešķirt atbalstu apmācībām saskaņā ar *de minimis* atbalsta regulējumu, tikai ņemot vērā saņemto *de minimis* atbalstu iepriekšējo trīs gadu periodā viena vienota uzņēmuma līmenī.

NB! Papildus vienmēr jāievēro, ka reģionālā atbalsta gadījumā 25% no kopējām projekta izmaksām jābūt brīvām no jebkāda publiskā atbalsta!

6. piemērs - De minimis atbalsts un cits atbalsts

Pieņēmums, ka maksimālā atbalsta intensitāte reģionālajam atbalstam vidēja lieluma uzņēmumiem ir 45%.

Uzņēmums ir izlēmis paplašināties. Pieļaujamās izmaksas (jaunas iekārtas) ir plānotas EUR 1 000 000 apmērā.

Uzņēmums ir vienlaikus iesniedzis pieteikumus atbalsta saņemšanai 01.09.2024 šādās programmās:

1. EM izstrādātās programmas ietvaros iespējams saņemt reģionālo atbalstu dotācijas formā, atbalsta summa ir EUR 350 000.

2. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) sniedz reģionālo atbalstu – investīciju aizdevumu ar atvieglotiem nosacījumiem EUR 650 000 apjomā (atbalsta bruto dotācijas elements EUR 50 000).

3. Aizdevumus apgrozāmajiem līdzekļiem no Attīstības finanšu institūcijas (ALTUM) - aizdevums ar atvieglotiem nosacījumiem EUR 250 000 apjomā (atbalsta bruto dotācijas elements EUR 125 000).

4. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (CFLA) - 100% mācību atbalstu saskaņā ar GBER 31.pantu EUR 50 000 apjomā.

Uzņēmuma saņemtā *de minimis* atbalsta vēsture (uzņēmums ir autonomš uzņēmums):

Atbalsta piešķiršanas datums	Atbalsta piešķirēja iestāde	Atbalsta veids	Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa)	Atbalsta bruto dotācijas ekvivalents
10/11/2021	Pašvaldība	Aizdevums ar atvieglotiem nosacījumiem (<i>de minimis</i> atbalsts)	EUR 70 000	EUR 7 000
20/02/2023	Pašvaldība	Grants (<i>de minimis</i> atbalsts)	EUR 70 000	EUR 70 000
31/05/2024	Pašvaldība	Nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojums (<i>de minimis</i> atbalsts)	EUR 80 000	EUR 80 000

Jautājums:

Kādā apjomā atbalstu drīkst apstiprināt? Saskaņā ar kādu regulējumu?

Atbilde:

1.pieteikums (EM – dotācija saskaņā ar reģionālā atbalsta noteikumiem) – atbalsta intensitāte (35% = EUR 350 000 / EUR 1 miljons) ir zemāka par pieņemto maksimālo atbalsta intensitāti, tāpēc atbalstu var apstiprināt kā reģionālo atbalstu.

2.pieteikums (LIAA – investīciju aizdevumu ar atvieglotiem nosacījumiem) - aizdevums ir piešķirams par tām pašām attiecināmajām izmaksām, tādēļ kumulācija ar 1.pieteikumu ir veicama saskaņā ar GBER 8.panta 3.punkta b) apakšpunktu.

Saskaņā ar kumulācijas noteikumiem ir jāpārbauda ne tikai atbalsta maksimālo intensitāti, bet arī atbilstība citiem nosacījumiem. Kumulējot 1. un 2.pieprasījumu, kumulācijas rezultātā atbalsta intensitāte 40% ((EUR 350 000 + 50 000 EUR) / 1 miljons euro), kas ir zemāka par pieļaujamo maksimālo atbalsta intensitāti. Tomēr, ja 1. un 2.pieteikums atbalsta saņemšanai tiks apstiprināts, viss projekts tiks finansēts no publiskiem resursiem (dotācija EUR 350 000 + aizdevums uz atvieglotiem nosacījumiem EUR 650 000 = EUR 1 000 000), kas ir pretrunā ar pienākumu nodrošināt 25% no projekta izmaksām segt no pašu resursiem*, t.i., brīvus no valsts atbalsta. Tādēļ 2.pieteikumu pašreizējā formā nevar apstiprināt.

3.pieteikums (ALTUM - aizdevums apgrozāmajiem līdzekļiem) - atbalstu apgrozāmajiem līdzekļiem var kvalificēt kā darbības atbalstu, tāpēc tas tiek sniegts saskaņā ar *de minimis* atbalsta

regulas noteikumiem (Komisijas regula Nr.2023/2831). Saskaņā ar uzņēmuma saņemtā *de minimis* atbalsta vēsturi (01.09.2024 – 01.09.2021) atbalsts iepriekšējo trīs gadu periodā līdz šim ir izmantots EUR 157 000 apjomā (7 000 + 70 000 + 80 000), un tāpēc uzņēmumam ir tiesības pretendēt vēl uz *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 EUR 143 000 apjomā. Līdz ar to uzņēmumam ir tiesības pretendēt uz pieprasītajiem EUR 125 000 (aizdevumam atbalsta bruto dotācijas ekvivalents) *de minimis* atbalsta veidā.

4.pieteikums (CFLA – apmācību atbalsts) – apmācību atbalsts līdz 100%; nav iespējams piešķirt atbalstu ar 100% intensitāti saskaņā ar apmācību atbalsta noteikumiem (GBER 31.pants), kur atbalsta intensitāte nevar pārsniegt 50% no attiecināmajām izmaksām, taču ir divas iespējas, lai risinātu šo situāciju:

a) ja uzņēmums piekrīt saņemt atbalstu ar intensitāti 50% no attiecināmajām izmaksām, finansējums, uz ko tam tiesības pretendēt, ir EUR 25 000, kas ir puse no pieprasītā finansējuma. Šo atbalstu var piešķirt saskaņā ar mācību atbalsta noteikumiem. Šajā gadījumā nerodas jautājums par kumulāciju, jo attiecināmās izmaksas reģionālajam atbalstam nav tās pašas, kas apmācībām;

b) ja uzņēmums uzstāj uz 100% atbalstu, atbalsts teorētiski var tikt piešķirts tikai saskaņā ar *de minimis* atbalsta noteikumiem (Komisijas regula Nr.2023/2831). Tomēr uzņēmuma saņemtā *de minimis* atbalsta vēsture kopā ar 3.pieteikumā saņemto atbalstu kopā veido EUR 282 000 (157 000 + 125 000). Tādēļ 4.pieteikums EUR 50 000 neiekļaujas pieļaujamā atbalsta limitos iepriekšējo trīs gadu periodā un CFLA tas ir jāatsaka.

NB! *Saskaņā ar reģionālā atbalsta noteikumiem saņēmējam ir jānodrošina, ka 25% no attiecināmajām izmaksām ir brīvas no valsts atbalsta⁵⁵. Savukārt, atbalsta sniedzējam, pārbaudot šīs prasības ievērošanu, nav pietiekami nodrošināt, ka plānoto pasākumu atbalsta elements iekļaujas reģionālā atbalsta intensitāte robežās. Atbalsta sniedzējam ir jāpārbauda pasākuma finansējumu katrā atsevišķā gadījumā.

Piemērs (maksimālā atbalsta intensitāte ir 50%)

	Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa)	Atbalsta bruto dotācijas elements		Atbalsta apjoms (nominālā atbalsta summa)	Atbalsta bruto dotācijas elements
Privātie resursi	100 000	0	Privātie resursi	100 000	0
Komerčiāls aizdevums	300 000	0	Komerčiāls aizdevums	-	-
Grants	400 000	400 000	Grants	400 000	40 000
Aizdevums uz atvieglotiem nosacījumiem	200 000	20 000	Aizdevums uz atvieglotiem nosacījumiem	500 000	50 000
Kopā	1 000 000	420 000	Kopā	1 000 000	45 000
Atbalsta intensitāte = 420 000/1 000 000=42% Privātie resursi (brīvi no atbalsta = (100 000+300 000)/1 000 000) 40% >25% Atbalsts var tikt apstiprināts.			Atbalsta intensitāte = 450 000/1 000 000=45% Privātie resursi (brīvi no atbalsta = 100 000=1 000 000) 10% <25% Atbalsts nevar tikt apstiprināts!		

⁵⁵ Sīkāk lūdzam skatīt materiālu Skaidrojums jēdzieniem “brīvs no valsts atbalsta” un “atbalsta intensitāte” Finanšu ministrijas mājas lapā <https://www.fm.gov.lv/lv/skaidrojoscie-materiali>.

7. piemērs – De minimis atbalsta kumulācija ar citu de minimis atbalstu

Uzņēmums nodarbojas gan ar lauksaimniecības produktu ražošanu, gan kokapstrādi, gan zivkopību.

1.variants

01.09.2024 tas ir saņēmis *de minimis* atbalstu jaunas lentzāģa iekārtas iegādei EUR 200 000 apmērā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, un plāno pieteikties Lauku atbalsta dienesta (LAD) programmā Lauku saimniecību modernizācija atbalstam EUR 15 000 apmērā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1408/2013.

Jautājums:

Vai LAD šim uzņēmumam var piešķirt *de minimis* atbalstu?

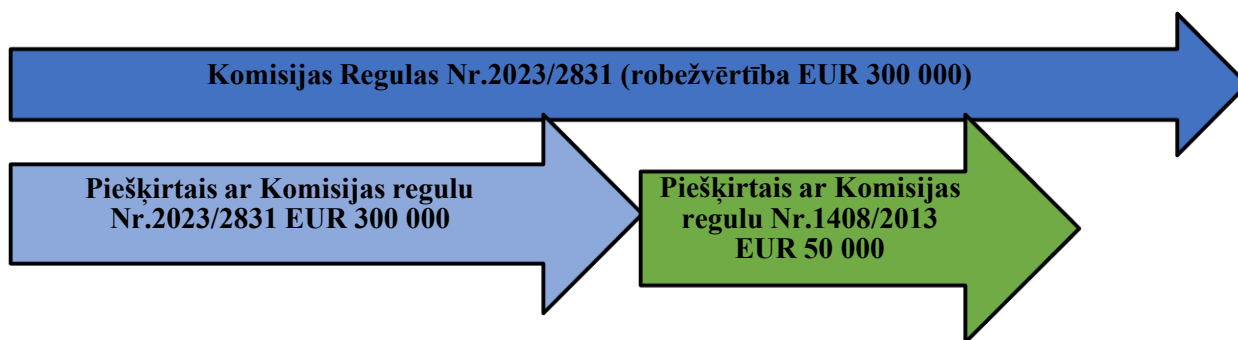
Atbilde:

Nemot vērā, ka *de minimis* atbalstu iepriekšējo trīs gadu periodā var kumulēt līdz Komisijas regulas Nr.2023/2831 robežlielumam (sliekšnim) EUR 300 000 apmērā, uzņēmumam, piešķirot *de minimis* atbalstu Lauku saimniecību modernizācijas programmā, kopējā saņemtā *de minimis* atbalsta summa būs EUR 215 000 (200 000+15 000), kas nepārsniegs EUR 300 000 sliekšni (skatīt Attēlu Nr.3 “*De minimis* atbalsta kumulācijas nosacījumi”).

Attiecīgi LAD var piešķirt EUR 15 000 apmērā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1408/2013, ja vien nav jau sasniegta vai netiks pārsniegta Komisijas regulas Nr.1408/2013 3.panta 2.punktā noteiktā maksimālā robežvērtība (50 000 *euro* trīs iepriekšējo gadu periodā)

Papildus, uzņēmumam ir tiesības saņemt *de minimis* atbalstu EUR 85 000 apmērā, ievērojot attiecīgo *de minimis* regulu maksimālās robežvērtības citu atbalsta programmu ietvaros.

Attēls Nr.3. De minimis atbalsta kumulācijas nosacījumi

2.variants

01.09.2023 uzņēmums ir saņēmis *de minimis* atbalstu jaunas gatera iekārtas iegādei EUR 260 000 apmērā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 un *de minimis* atbalstu zivju dīķa labiekārtošanai EUR 30 000 saskaņā ar Komisijas regulu Nr.717/2014.

01.09.2024 uzņēmums plāno pieteikties LAD Lauku saimniecību modernizācijas programmā atbalstam EUR 15 000 apmērā saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1408/2013.

Jautājums:

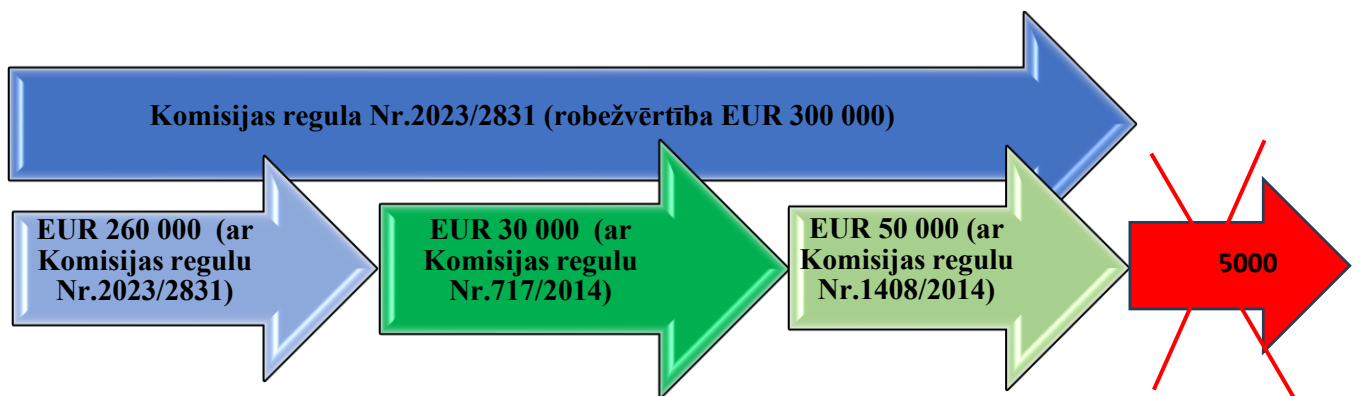
Vai LAD šim uzņēmumam var piešķirt *de minimis* atbalstu?

Atbilde:

Ņemot vērā, ka plānoto un iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu iepriekšējo trīs gadu periodā kumulē līdz Komisijas regulas Nr.2023/2831 noteiktajam robežlielumam (sliekšnim) EUR 300 000 apmērā, tad, uzņēmumam piešķirot *de minimis* atbalstu Lauku saimniecību modernizācijas programmā, kopējā saņemtā *de minimis* atbalsta summa veidotu EUR 305 000 (260 000+30 000+15 000), kas pārsniegtu EUR 300 000 sliekšni (skatīt Attēlu Nr.4 “*De minimis* atbalsta kumulācijas nosacījumi”). Līdz ar to LAD nevar piešķirt EUR 15 000 saskaņā ar Komisijas regulu Nr.1408/2013.

Šajā gadījumā uzņēmums var sniegt jaunu pieteikumu, lūdzot piešķirt tikai EUR 10 000 apmērā (vai precizēt pieteikumu, ja attiecināms).

Attēls Nr.4. De minimis atbalsta kumulācijas nosacījumi

3.variants

Uzņēmumam ir plānots piešķirt *de minimis* atbalstu 01.09.2024 saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831. Uzņēmums iepriekš 01.10.2021 ir saņēmis *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.717/2014.

Jautājums:

Vai atbalsta sniedzējam, aprēķinot atlikumu līdz *de minimis* atbalsta robežvērtībai, ir jāņem vērā piešķirto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.717/2014, ņemot vērā, ka Komisijas regula Nr.717/2014 paredz, ka pārskata periods ir kārtējais un divi iepriekšējie fiskālie gadi?

Atbilde:

Nē, jo *de minimis* atbalsta, kas sniegts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.717/2014, atlikuma aprēķināšanas periods nav mainīts. Attiecīgi šajā gadījumā, aprēķinot atbalsta pretendenta *de minimis* atbalsta atlikumu līdz robežvērtībai ir jāņem vērā saņemto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 par periodu no 01.09.2021 – 01.09.2024 un saņemto *de minimis* atbalstu ar Komisijas regulu Nr.717/2014 par 2024., 2023. un 2022.gadu.

4.variants

Uzņēmumam 30.12.2027 ir plānots piešķirt *de minimis* atbalstu EUR 15 000 saskaņā ar Komisijas regulu Nr.717/2014. Uzņēmums iepriekš 30.12.2024 saņēma *de minimis* atbalstu EUR 290 000 saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831.

Jautājums:

Vai atbalsta sniedzējs var piešķirt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.717/2014 EUR 15 000 apmērā?

Atbilde:

Nē, jo jebkurā gadījumā ir jāievēro kopējais maksimāli pieļaujamais *de minimis* atbalsta sliekšnis – EUR 300 000, kas noteikts Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā un uz kuru ir attiecināms trīs gadu pārskata periods. Tas nozīmē, ka uzņēmumam 31.12.2027 varētu piešķirt *de minimis* atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.717/2014 tikai EUR 10 000 apmērā ar nosacījumu, ka tas kārtējā un divu iepriekšējo fiskālo gadu periodā ievēro Komisijas regulā Nr.717/2014 noteikto maksimālo *de minimis* atbalsta robežvērtību.

9. piemērs – *de minimis* atbalsta kumulācija viena vienota uzņēmuma līmenī

Jānis Kalniņš brīvajā laikā izstrādājis jaunu pārvietošanās līdzekli, kas cita starpā noder arī personām ar funkcionālajiem traucējumiem. Jāņa kaimiņš ieteica ideju komercializēt. Jānis 2024.gadā pieteicās pasākumā "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" *de minimis* atbalstam 500 euro apmērā uzņēmējdarbības uzsākšanas konsultācijām un biznesa plāna izstrādei.

Pēc biznesa plāna izstrādes Jānis Kalniņš 2021.gadā nodibināja sociālo uzņēmumu SIA "Uz priekšu!" (Jānis Kalniņš ir šī uzņēmuma valdes loceklis) un pieteicās Rīgas pašvaldības atbalsta programmā sociālajiem uzņēmumiem *de minimis* atbalstam aprīkojuma un iekārtu iegādei, kā arī izejvielu un materiālu iegādes izmaksām, kopā 10 000 *euro* apmērā. Īstenojis projektu, Jānis Kalniņš plāno pieteikties kārtējā atbalsta programmā, kurā atbalsts tiek sniegts kā *de minimis* atbalsts.

Jautājums:

Vai fiziskas personas – Jāņa Kalniņa un juridiskas personas SIA "Uz priekšu!" saņemtajam atbalstam ir jāpiemēro atbalsta kumulācija, proti, vai tas ir jāsummē, aprēķinot vēl iespējamo piešķiramā atbalsta apmēru?

Atbilde:

Jā, jāskaita kopā viss saņemtais atbalsts (500 + 10 000) 10 500 *euro* apmērā, jo ar jēdzienu "uzņēmums" ir jāsaprot jebkurš saimnieciskās darbības veicējs neatkarīgi no juridiskās formas, tai skaitā fiziska persona, kura plāno veikt saimniecisko darbību, un *de minimis* atbalstu jākumulē "viena vienota uzņēmuma" līmenī (skatīt I nodaļu).

5. Pielikums: Pārbaudes lapa - Atbalstam saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 2023/2831

Komisijas regulas Nr.2023/2831 norma	Komisijas regulas Nr.2023/2831 darbības joma un ar to saistītie nosacījumi	Komentārs
	secinājums par komercdarbības atbalsta ne/esamību atbalsta programmā	Eiropas Komisijas audita Nr.DAC514LV1388 ietvaros (21.11.2023.) aicināja sniegt informāciju par pamatojumiem, kādēļ pasākuma ietvaros tika secināts, ka ir/nav jāpiemēro komercdarbības atbalsta regulējums, līdz ar to, lai būtu viennozīmīgi skaidrs piemērojamais komercdarbības atbalsta kontroles regulējums vai secinājums, kādēļ tas nav jāpiemēro, atbalsta programmā/<i>ad-hoc</i> atbalsta projektā (vai rīkojumā/paskaidrojošā dokumentā/anotācijā) jāsniedz skaidrojumu, kādēļ ir/nav jāpiemēro komercdarbības atbalsta regulējums. Piemēram, tiek piemērots komercdarbības atbalsta regulējums, jo atbalsts tiek sniegts saimnieciskās darbības veicējiem, izpildās visas četras KAKL 5.pantā noteiktās komercdarbības atbalsta pazīmes/ jānorāda, ka plānotais atbalsts ir uzskatāms par komercdarbības atbalstu un tiek sniegts saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831.
	atsauce uz Komisijas regulu Nr.2023/2831	Ja atbalsta programmā/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projektā <i>de minimis</i> atbalsts tiek sniegts saskaņā ar vairākām <i>de minimis</i> regulām vai arī citiem komercdarbības regulējumiem, tad atbalsta programmā/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projektā ir jābūt skaidri noteiktam, ka "Piešķirot atbalstu ar 2023/2831", piemēro 2023/2831 nosacījumus un kādām citām konkrētajām izmaksām piemērojot citu komercdarbības atbalsta/ <i>de minimis</i> atbalsta regulējumu, piemēro attiecīgā cita regulējuma nosacījumus.
4.panta 2.punkts	norādīts pasākuma mērķis un atbalsta instruments	Par pasākuma mērķi - atbalsta programmā/<i>ad-hoc</i> atbalsta projektā ir jābūt norādītam pasākuma mērķim. Par atbalsta instrumentu - var būt norādīts grants/dotācija/piešķirums u.tml. vai aizdevums vai garantija, kā arī, piemēram, atbalsts nodokļu atvieglojumu veidā. Gadījumā, ja atbalsta programmā/<i>ad-hoc</i> atbalsta projektā tiek lietots termins "nefinanšu atbalsts", lūdzam atbalsta programmā/<i>ad-hoc</i> atbalsta projektā ietvert termina "nefinanšu atbalsta veids" skaidrojumu.
	atbalsta saņēmēji	Atbalsta programmā/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projektā jānorāda, kādi atbalsta saņēmēji (piemēram, MVU un/vai lielle uzņēmumi, fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicēji vai uzsācēji, kooperatīvi utt.) atbalsta programmas/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projekta ietvaros var/nevar saņemt <i>de minimis</i> atbalstu.

1.panta 1.punkts a) - d) apakšpunkti	netiek piemērotas nozarēm, kas minētas 1.panta 1.punkta a) - d) apakšpunktos (zvejniecības un akvakultūras, lauksaimniecības produktu primārās ražošanas un lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības (ar nosacījumiem) nozarēs.	<i>De minimis</i> atbalstu saskaņā ar Komisijas regulu Nr.2023/2831 piešķir, ievērojot Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punktā minētos nozaru un darbību ierobežojumus. Lūdzam skatīt arī nākamo rindu par izmaksu nodalīšanu, kas kā nosacījums arī ir jāiekļauj atbalsta programmā/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projektā.
1.panta 1.punkts e) - f) apakšpunkti	neatbalstāmās darbības, kas minētas 1.panta 1.punkta e) - f) apakšpunktos (darbībām, kas saistītas ar eksportu uz trešām valstīm vai dalībvalstīm, tas ir, atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētājiem daudzumiem, izplatīšanas tīkla izveidi un darbību vai citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbībām un ja importa preču vietā tiek izmantotas vietējās preces)	
1.panta 2.punkts	ietverts nosacījums par nozaru darbību vai uzskaites nodalīšanu	Lai nodrošinātu, ka attiecībā uz izmaksu un darbību nošķiršanu tiek runāts tikai nozaru kontekstā, atbalsta programmas/<i>ad-hoc</i> atbalsta projekta nosacījums jāizsaka, piemēram, šādā redakcijā: "<i>Ja atbalsta pretendents vienlaikus darbojas vienā vai vairākās Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta a), b), c) un d) apakšpunktā minētajās nozarēs, atbalstu drīkst piešķirt tikai tad, ja atbalsta pretendents nodrošina šo nozaru darbību vai uzskaites nodalīšanu, lai saskaņā ar Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 2.punktu darbības izslēgtajās nozarēs negūst labumu no de minimis atbalsta, ko piešķir saskaņā ar Noteikumiem.</i>" Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 2.punktā minētais nodalīšanas pienākums ir attiecināms uz darbībām neatbalstāmajās nozarēs nevis uz neatbalstāmajām darbībām, kas ir ietvertas Komisijas regulas Nr.2023/2831 1. panta 1.punkta "e" un "f" apakšpunktā. Ja uzņēmums veic darbības, kas ir noteiktas Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta 1.punkta "e" un "f" apakšpunktā, atbalstu nevar piešķirt. Lūdzam ievērot arī: - Vienlaikus gadījumā, ja ir noteikts, ka atbalstu nepiešķir papildus nozarēm un darbībām (tabaka, finanses u.t.t), normatīvā akta skaidrības nolūkos ir jāpapildina atbalsta programma/<i>ad-hoc</i> atbalsta projekts ar nosacījumu attiecībā uz projekta iesniedzējiem, kas vienlaicīgi darbojas nozarē vai veic darbības, kas minētas kā aizliegtās, nosakot, vai atbalsts tādiem projekta iesniedzējiem atbalsta programmas ietvaros var (ar izmaksu nodalīšanu) / nevar tikt sniegts. Iespējamā atbalsta programmas/<i>ad-hoc</i> atbalsta projekta nosacījuma redakcija: "<i>Ja Pretendents vienlaikus</i>

		<i>darbojas vienā vai vairākās nozarēs, kas minētas šo [Noteikumu] xx.x.-xx.x. apakšpunktā, de minimis atbalstu drīkst piešķirt tikai tad, ja tas nodrošina šo nozaru darbību vai uzskaites nodalīšanu, nodrošinot, ka darbības izslēgtajās nozarēs negūst labumu no de minimis atbalsta, ko piešķir saskaņā ar [Noteikumiem]."</i> Ja pasākums praksē nepieļauj piešķirt atbalstu, piemērojot uzskaites nodalīšanu (piemēram, kotēšana biržā), nodalīšanas nosacījums nav jāietver atbalsta programmā/ad-hoc atbalsta projektā, taču attiecīgā nianse ir jāatrunā anotācijā/paskaidrojuma rakstā (ja attiecināms). - Atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 preambulas 12.punktam, ja uzņēmums vienlaikus darbojas dažādās nozarēs, kurās piemērojami zemāki <i>de minimis</i> robežlielumi - ja uzņēmums nevar nodrošināt, ka darbības nozarēs, kurās piemērojama zemāka <i>de minimis</i> augšējā robeža, gūst labumu no <i>de minimis</i> atbalsta tikai apmērā, kas atbilst šai zemākajai augšējai robežai, zemākā augšējā robeža būtu jāpiemēro visām uzņēmuma darbībām.
2.panta 2.punkts	iekļauta atruna, ka viens vienots uzņēmums atbilst Komisijas Regulas Nr.2023/2831 2.panta 2.punktā noteiktajai „viena vienota uzņēmuma” definīcijai	Ja rodas jautājumi par VVU, aicinām skatīt CFLA sagatavoto materiālu "<i>Informatīvs materiāls par mikro, mazā un vidējā uzņēmuma, viena vienota uzņēmuma un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanu</i>" (pieejams: https://www.cfla.gov.lv/lv/media/2946/download?attachment)
3.pants 2.punkts	robežvērtības	Pirms <i>de minimis</i> atbalsta piešķiršanas tiek pārbaudīts, vai plānotais <i>de minimis</i> atbalsts kopā ar iepriekšējos trīs gados, skaitot no atbalsta piešķiršanas dienas, piešķirto <i>de minimis</i> atbalstu viena vienota uzņēmuma līmenī nepārsniedz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteikto maksimālo <i>de minimis</i> atbalsta apmēru. <i>De minimis</i> atbalsta kopsummu kopā ar plānoto ir jāpārbauda iepriekšējo trīs gadu periodā, skaitot no <i>de minimis</i> atbalsta piešķiršanas dienas. Piešķirot atbalstu aizdevumu un garantiju veidā, atbalsta programmā/ad-hoc atbalsta projektā jābūt noteiktam, kādā veidā tiks noteikts atbalsta bruto dotācijas ekvivalents (saukts arī par bruto subsīdijas ekvivalentu). Papildus jāpapildina anotācija/paskaidrojuma raksts (ja attiecināms) ar informāciju par to, ka Komisijas regulas Nr.2023/2831 ietvaros trīs gadu laikposms ir jāvērtē kā slīdošs periods un attiecībā uz katru jaunu de minimis atbalsta piešķiršanu jāņem vērā <i>de minimis</i> atbalsta kopsumma, kas piešķirta iepriekšējos trīs gados, norādot, ka ar trīs gadu periodu saprotams laika periods no konkrēta datuma, kad piešķirts pēdējais atbalsts līdz konkrētam datumam, kas ir jaunā piešķiramā atbalsta datums, piemēram, ja jaunā atbalsta piešķiršanas datums ir 2024.gada 18.jūnijs, trīs gadu periods būs skaitāms līdz 2021.gada 18.jūnijam.
3.panta 3.punkts	de minimis atbalsta piešķiršanas brīdis - atbalstu uzskata par piešķirtu brīdī, kad uzņēmumam saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu ir piešķirtas likumīgās tiesības saņemt atbalstu,	Atbalsta programmā/ad-hoc atbalsta projektā ir jābūt skaidri noteiktam, kurš brīdis tiks uzskatīts par juridiski saistošu, kad atbalsta saņēmējam radīsies likumīgas tiesības saņemt <i>de minimis</i> atbalstu, t.i. kurš brīdis tiek uzskatīts par <i>de minimis</i> atbalsta piešķiršanas brīdi (ar to saprotot dažādus dokumentus, kas piemēroti konkrētajai situācijai un ko savos noteikumos ir noteicis atbalsta pasākuma izstrādātājs/atbalsta sniedzējs, piemēram, lēmums par atbalsta piešķiršanu, līgums par projekta īstenošanu, Ministru Kabineta

	neatkarīgi no datuma, kurā <i>de minimis</i> atbalsts izmaksāts.	rīkojums, pašvaldības domes lēmums u.c.). Jāpievērš uzmanība, ka atbilstība <i>de minimis</i> nosacījumiem ir jāveic uz <i>de minimis</i> piešķiršanas brīdi.
4.panta 3. un 6.punkti	nosacījumi atbalstam aizdevumu un garantiju veidā - atbalstu nepiešķir saimnieciskās darbības veicējiem; kuriem tiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra un kas atbilst savas valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu kolektīvu maksātnespējas procedūru; lielajam uzņēmumam jāatbilst vismaz B-kredītreitingam, UN	
	vai ja aizdevuma/garantētā summa ir mazāka par 3. un 6.punktu b) apakšpunktiem minētajām summām un/vai aizdevums/garantija ir piešķirta uz mazāk nekā attiecīgi pieciem vai desmit gadiem, aizdevuma bruto dotācijas ekvivalentu aprēķina kā atbilstīgo proporciju no attiecīgā robežlieluma, kas noteikts 3.panta 2.punktā; vai bruto dotācijas ekvivalents ir aprēķināts, pamatojoties uz piešķiršanas laikā piemērojamo atsauces likmi (ja plānots atbalsts aizdevumu veidā); vai pamatojoties uz drošības zonas prēmijām, kas noteiktas Komisijas paziņojumā, vai pirms īstenošanas garantijas bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšanai izmantotā metode ir bijusi paziņota Komisijai un minētā metode attiecas tieši uz attiecīgo garantijas veidu un attiecīgo pamatā esošā darījuma veidu	Normatīvajā aktā jābūt minētam, kādā no veidiem tiek noteikts bruto dotācijas ekvivalents. Ja plānots atbalsts aizdevuma veidā bruto dotācijas ekvivalentam ir jābūt aprēķinātam, pamatojoties uz piešķiršanas laikā piemērojamo atsauces likmi. Ja plānots atbalsts garantiju veidā subsīdijas ekvivalentu aprēķina, pamatojoties uz drošības zonas prēmijām, kas noteiktas Komisijas paziņojumā, vai pirms īstenošanas garantijas bruto dotācijas ekvivalenta aprēķināšanai izmantotā metode ir bijusi paziņota Komisijai un minētā metode attiecas tieši uz attiecīgo garantijas veidu un attiecīgo pamatā esošā darījuma veidu šīs regulas piemērošanas kontekstā.

	šīs regulas piemērošanas kontekstā (ja plānots atbalsts garantiju veidā).	
4.panta 7.punkts	nosacījumi atbalstam aizdevumu un garantiju veidā, ko piešķir ar finanšu starpnieku palīdzību (ja attiecināms) - finanšu starpnieks priekšrocību, kas saņemta ar valsts garantijām, nodod saņēmējiem, un katra garantija nepārsniedz 80 % no pamatā esošā aizdevuma (4.panta 7.punkta a) apakšpunkts) un garantētos de minimis aizdevumus piešķir saņēmējiem, kuri atrodas situācijā, kas atbilst 4.panta 7.punkta b) apakšpunkta i) vai ii) aprakstītajai situācijai. Ja finanšu starpnieka de minimis aizdevuma summa ir mazāka par 10 miljoniem EUR, kā noteikts b) apakšpunkta i) punktā, vai par 40 miljoniem EUR, kā noteikts b) apakšpunkta ii) punktā, uz katru summu attiecināmo bruto dotācijas ekvivalentu aprēķina, izmantojot atbilstīgu proporciju no attiecīgā robežlieluma, kas noteikts šīs regulas 3. panta 2. punktā.	Ja <i>de minimis</i> atbalstu piešķir ar finanšu starpnieku palīdzību, ir jānodrošina, ka tie nesaņem nekādu valsts atbalstu. To var panākt, piemēram: i) pieprasot, lai finanšu starpnieki, kuri gūst labumu no valsts garantijas, maksā tirgus apstākļiem atbilstīgu prēmiju vai ii) ja finanšu starpnieki pilnībā nodod gūto labumu galasaņēmējiem, vai iii) gadījumā, ja finanšu starpnieku līmenī tomēr tiek saņemts komercdarbības atbalsts, tiem, saņemot de minimis atbalstu, jāievēro de minimis robežlielumi un pārējie šīs regulas nosacījumi. Lai vienkāršotu darbu ar finanšu starpniekiem, kas īsteno <i>de minimis</i> atbalsta shēmas, gadījumos, kad izvēlas iepriekš aprakstīto iii) iespēju, ir jāparedz skaidrs noteikums, ko ir viegli piemērot, un tajā būtu jāņem vērā to aizdevumu kopējā summa, kuri ietver <i>de minimis</i> atbalstu un kurus finanšu starpnieks sniedzis trīs gadu laikā. Attiecīgais nosacījums neattiecas uz ALTUM, jo atbilstoši Komisijas regulas Nr.2023/2831 1.panta h) apakšpunktā sniegtajai definīcijai, “finanšu starpnieks” neatkarīgi no formas un īpašumtiesībām ir jebkura finanšu iestāde, kura darbojas, lai gūtu peļņu; netiek uzskatīts, ka valsts attīstību veicinošas bankas vai iestādes atbilst minētajai definīcijai, ja tās darbojas kā piešķirējas iestādes un darbībām, ko tās veic, pašas uzņemoties risku un uz sava rēķina, netiek izmantotas šķērssubsīdijas.
5.panta 1., 2. un 3.punkti	kumulācijas nosacījumi	<i>"Šo Noteikumu ietvaros piešķirto de minimis atbalstu drīkst kumulēt ar citu de minimis atbalstu, tai skaitā attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, līdz Komisijas regulas Nr.2023/2831 3.panta 2.punktā noteiktajam attiecīgajam robežlielumam, kā arī drīkst kumulēt ar citu komercdarbības atbalstu, tai skaitā attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām, ja netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kāda noteikta komercdarbības atbalsta programmā, ad-hoc lēmumā vai Eiropas Komisijas lēmumā. De minimis atbalstu ar citu de minimis atbalstu par vienām un tām pašām izmaksām var apvienot, ja pēc atbalstu apvienošanas atbalsta vienībai vai izmaksu pozīcijai attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte nepārsniedz 100%."</i>
	uzraudzības nosacījumi gadījumā, ja atbalstu plānots ļaut kumulēt arī ar citu	Atbalsta programmā/ad-hoc atbalsta projektā ir jāparedz norma, ka, piesakoties <i>de minimis</i> atbalstam, saimnieciskās darbības veicējam ir jāsniedz atbalsta sniedzējam informāciju par plānoto un piešķirto atbalstu

	komercdarbības atbalstu, kas sniegts ar citiem komercdarbības atbalsta regulējumiem	tā paša projekta ietvaros, tai skaitā par tām pašām attiecināmajām izmaksām, norādot atbalsta piešķiršanas datumu, atbalsta sniedzēju, atbalsta pasākumu un plānoto/piešķirto atbalsta summu un atbalsta intensitāti.
6.panta 1.punkts	uzraudzības nosacījumi (attiecas uz atbalsta pretendentu)	Pirms atbalsta piešķiršanas atbalsta sniedzējs lūdz atbalsta pretendentam iesniegt <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites sistēmā sagatavotas veidlapas izdrukai vai norādīt sistēmā izveidotās un apstiprinātās pretendenta veidlapas identifikācijas numuru, ievērojot normatīvos aktus par <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem. Atbalsta pretendents atbalsta pieteikumam vai pievieno <i>De minimis</i> atbalsta uzskaites sistēmā (turpmāk – Sistēma) sagatavotās veidlapas par sniedzamo informāciju <i>de minimis</i> atbalsta uzskaitē un piešķiršanai izdrukai, vai arī atbalsta pieteikumā norāda Sistēmā aizpildītās veidlapas identifikācijas numuru - atbalsta sniedzējs var programmā noteikt arī prasību tikai par identifikācijas numura norādīšanu un neprasīt izdrukai, kas ir pdf faila formātā.
6.panta 2.punkts	uzraudzības nosacījumi (attiecas uz atbalsta sniedzēju)	Atbalsta programmā/ <i>ad-hoc</i> atbalsta projektā ir jābūt noteiktam, ka <i>de minimis</i> atbalsta piešķiršana un uzskaitē tiek veikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību.
6.panta 3.punkts un 6.panta 7.punkts	datu uzglabāšanas nosacījumi – atbalsta sniedzējs informāciju par piešķirto atbalstu programmas ietvaros glabā 10 gadus, sākot no dienas, kurā saskaņā ar programmu piešķirts pēdējais atbalsts. Atbalsta saņēmējs informāciju par piešķirto <i>de minimis</i> atbalstu glabā 10 gadus, sākot no dienas, kurā tam saskaņā ar programmu piešķirts atbalsts	Ņemot vērā, ka Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 3.punkts nosaka, ka "<i>Dalībvalstis reģistrēto informāciju par de minimis atbalstu glabā 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas</i>", taču vienlaikus Komisijas regulas Nr. 2023/2831 6.panta 7.punkts nosaka, ka "<i>pēc rakstiska Komisijas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts 20 darbdienu laikā vai tādā ilgākā laikposmā, kāds noteikts pieprasījumā, sniedz Komisijai visu informāciju, kuru Komisija uzskata par vajadzīgu, lai novērtētu, vai šīs regulas nosacījumi ir izpildīti, un jo īpaši informāciju par uzņēmuma saņemto de minimis atbalsta kopsummu šīs regulas un citu de minimis regulu nozīmē</i>", pastāv gadījumi, ka Eiropas Komisija, ievērojot Padomes Regulā (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (kodificēta redakcija) (jeb Procesuālā regula) noteikto 10 gadu noilguma periodu saistībā ar nelikumīga un nesaderīga komercdarbības atbalsta atgūšanu, var pieprasīt dalībvalstīm iesniegt informāciju, kas pārsniedz Komisijas regulas Nr.2023/2831 6.panta 1.punktā ietverto informācijas apjomu. Attiecīgi: 1.jānorāda atsauci uz Komisijas regulu Nr.2023/2831 6.panta 3.punktu un Komisijas regulu Nr.2023/2831 6.panta 7.punktu VAI 2.jādzēš atsaucē uz Komisijas regulas Nr.2023/2831 punktiem, norādot uzglabāšanas pienākuma periodu – 10 gadus.
	nelikumīga <i>de minimis</i> atbalsta atgūšana	Atbalsta programmā/<i>ad-hoc</i> atbalsta projektā ir jāietver nosacījums, kas paredz komercdarbības atbalsta atgūšanu kopā ar procentiem, ja tiek pārkāptas Komisijas regulas Nr.2023/2831 prasības, ievērojot Komercdarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļā noteikto. Iespējamā redakcija: "<i>Ja tiek pārkāptas Komisijas regulas Nr. 2023/2831 prasības, finansējuma saņēmējam</i>

		<i>ir pienākums atmaksāt atbalsta sniedzējam projekta ietvaros nelikumīgi saņemto de minimis atbalstu kopā ar procentiem no līdzekļiem, kas ir brīvi no komercdarbības atbalsta, atbilstoši Komerccarbības atbalsta kontroles likuma IV vai V nodaļas nosacījumiem."</i>
7.panta 3.punkts un 8.pants	datums līdz kuram piešķirams atbalsts ar Komisijas regulu Nr.2023/2831	Gadījumos, kad atbalsta programmas ilgums plānots vairākus gadus, noteikumos ir jānosaka diena, līdz kurai piešķirams atbalsts ar Komisijas regulu Nr.2023/2831, lai nodrošinātu, ka tas tiek piešķirts Komisijas regulas Nr.2023/2831 spēkā esamības periodā (kopā ar pagarinājumu - 2031.gada 30.jūnijs). Iespējamā redakcija: " <i>De minimis atbalstu [Noteikumu] ietvaros piešķir līdz [xx.xx.xxxx].</i> "
	Normatīvajos aktos (MK noteikumu un likumprojektu gadījumā) jāprecizē anotācijas V sadaļas 1.tabula, iekļaujot normatīvā akta punktu izvērtējumu atbilstoši Komisijas Regulas Nr.2023/2831 attiecīgo pantu punktiem.	